RR 2026-143

Från: Vaxtnaring@jordbruksverket.se
Skickat: den 2 juni 2026 13:20
Till: Vaxtnaring@jordbruksverket.se
Kopia: Hanna.Lindgren@jordbruksverket.se; Johannes.Eskilsson@jordbruksverket.se
Ämne: [extern] Remiss förslag till ändringar i Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring
Bifogade filer: Föreskriftsförslag SJVFS 2004 62.pdf; Konsekvensutredning - SJVFS 2004 62 om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring.pdf; Remiss missiv SJVFS 2004 62.pdf

Uppföljningsflagga: Följ upp
Flagga: Har meddelandeflagga

Kategorier: Sommar 2026; Björn
AppServerName: public360_prod
DocumentID: RR 2026-143:01
DocumentIsArchived: -1

Du får inte ofta e-post från vaxtnaring@jordbruksverket.se. Läs om varför det här är viktigt

Hej,

Ni ges härmed möjlighet att lämna synpunkter på förslag till ändringar i Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring.

Se bifogat missiv för närmare beskrivning.

Mvh
Johannes Eskilsson

Johannes Eskilsson
Växtnäringshandläggare
Miljöregelenheten
Jordbruksverket
Besöksadress: Skeppsbrogatan 2, 553 29 Jönköping
Tfn 036-15 61 58
Johannes.Eskilsson@jordbruksverket.se
www.jordbruksverket.se

Remiss

Datum
2026-06-02

Diarienummer
4.2.16-11453/2025

Växt- och kontrollavdelningen
Miljöregelenheten

Enligt sändlista

Remiss om förslag till ändringar i Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring

Ni ges härmed möjlighet att lämna synpunkter på förslag till ändringar i föreskrifter och allmänna råd om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring. Mer information om bakgrund till föreskriftsförslaget finns i konsekvensutredningen.

Remissen består av:

- Föreskriftsförslag
- Konsekvensutredning
- Särskild konsekvensanalys (bilaga till konsekvensutredning)

Jordbruksverket önskar era synpunkter **senast den 28 augusti 2026**. Skicka era synpunkter med e-post till jordbruksverket@jordbruksverket.se ange ”diarienummer 4.2.16-11453/2025” i ämnesraden.

Sammanfattning av ändringsförslag

- Omformuleringar kring jordbruksföretag som undantas från krav på spridningsareal för fosfor (8, 10 §§)
- Omformuleringar kring dokumentationsskyldighet vid införsel och utförsel av stallgödsel och andra organiska gödselmedel (13–14 §§)
- Nytt dokumentationskrav för planerad fosfortillförsel (20 a §)
- Undantag från dokumentationskrav för kvävegödsling för mindre jordbruksföretag (20 §)
- Ändringar kring godkända grödor för höst- och vinterbevuxen mark och så- och brytdatum (30–33 §§)
- Uppdatering av schablonvärden för gödselproduktion, fosforutsöndring, kväveutsöndring samt nya schablonvärden för fosforinnehåll i stallgödsel. (bilaga 7–10)

Dessutom görs vissa mindre språkliga justeringar, till exempel i definitionslistan (1 §), samt uppdateringar av laghänvisning.

Vid frågor kontakta:

Johannes Eskilsson
Hanna Lindgren
vaxtnaring@jordbruksverket.se tel: 036-15 50 00

Under vecka 27, 30 och 31 är det lägre bemanning och svar på frågor kring föreskriftsförslaget kan då dröja.

Föreskriftsförslaget finns även på Jordbruksverkets webbplats (https://jordbruksverket.se/om-jordbruksverket/remisser-och-yttranden/remisser)

Sändlista

Regelrådet
Näringslivets regelnämnd
Naturvårdsverket
Havs- och vattenmyndigheten
Sveriges geologiska undersökning (SGU)
Sveriges kommuner och regioner (SKR)
Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU)
Lantbrukarnas Riksförbund (LRF)
Ekologiska lantbrukarna
KRAV
Naturskyddsföreningen
Branschråd för Lantbrukets Rådgivningsföretag
Hushållningssällskapens förbund
Världsnaturfonden (WWF)
Länsstyrelsen i Blekinge län
Länsstyrelsen i Dalarna
Länsstyrelsen i Gotland
Länsstyrelsen i Gävleborg
Länsstyrelsen i Halland
Länsstyrelsen i Jämtland
Länsstyrelsen i Jönköping
Länsstyrelsen i Kalmar
Länsstyrelsen i Kronobergs län
Länsstyrelsen i Norrbotten
Länsstyrelsen i Skåne
Länsstyrelsen i Stockholm
Länsstyrelsen i Södermanland
Länsstyrelsen i Uppsala
Länsstyrelsen i Värmland
Länsstyrelsen i Västerbotten
Länsstyrelsen i Västernorrland
Länsstyrelsen i Västmanlands län
Länsstyrelsen i Västra Götaland
Länsstyrelsen i Örebro
Länsstyrelsen i Östergötland
Borgholms kommun
Bromölla kommun
Båstads kommun
Enköpings kommun
Eskilstuna
Eslövs kommun
Falkenbergs kommun
Falköpings kommun
Grästorps kommun
Halmstads kommun
Helsingborgs stad
Hässleholms kommun
Hörby kommun
Jönköpings kommun
Kalmar kommun
Karlskrona kommun
Karlstads kommun
Katrineholms kommun
Kristianstads kommun
Kungälvs kommun
Laholms kommun
Lidköpings kommun
Linköpings kommun
Lunds kommun
Lysekils kommun
Mariestads kommun
Marks kommun
Mjölby kommun
Mönsterås kommun
Norrköpings kommun
Norrtälje kommun
Nyköpings kommun
Perstorps kommun
Sjöbo kommun
Skara kommun
Skövde kommun
Staffanstorps kommun
Säffle kommun
Sölvesborgs kommun
Trelleborgs kommun
Uddevalla kommun
Uppsala kommun
Vadstena kommun
Ängelholms kommun
Örebro kommun

Kopia till

Landsbygds- och Infrastrukturdepartementet

Statens jordbruksverks författningssamling

ISSN 1102–0970

SJVFS 2026:xx

Utkom från trycket
den xxx
Omtryck

Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring;

beslutade den xxxx.

Statens jordbruksverk föreskriver[1] med stöd av 10 och 11 §§ förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket i fråga om verkets föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring[2]

dels att 10 § ska upphöra att gälla,

dels att rubrikerna närmast före 10, 29, 30 och 32 §§ ska utgå,

dels att 1, 4 a, 8, 13, 14, 20, 30–33 och 35 §§ samt rubrikerna närmast före 8, 16, 18, 26 och 28 a §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i föreskrifterna ska införas en ny paragraf, 20 a §, av följande lydelse,

Dessutom beslutar Jordbruksverket om följande allmänna råd.

Författningen och de allmänna råden kommer därför att ha följande lydelse från och med den dag då dessa föreskrifter träder i kraft och de allmänna råden börjar gälla.

INNEHÅLL

Definitioner 3

Områden som tillhör känsliga områden 5

Lagring av stallgödsel 5

Hantering och användning av gödselmedel 10

Begränsning av den mängd stallgödsel eller andra organiska gödselmedel som får tillföras 10

Dokumentationsskyldighet när man tar emot eller för bort stallgödsel eller andra organiska gödselmedel 12

Begränsningar om var stallgödsel får spridas 12

Mark som får räknas in i spridningsarealen 12

[1] Jfr rådets direktiv 91/676/EEG av den 12 december 1991 om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket, EGT L 375, 31.12.1991, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1991/676/oj (Celex 31991L0676).
[2] Författningen senast omtryckt SJVFS 2021:37.

Ytterligare bestämmelser för känsliga områden *13*

Ytterligare bestämmelser om avloppsslam *16*

Försiktighetsmått vid spridning av gödsel 16

Bestämmelser som gäller i hela landet *16*

Bestämmelser som gäller utanför känsliga områden *16*

Bestämmelser som gäller i hela Blekinge, Skåne och Hallands län *16*

Bestämmelser som gäller för känsliga områden *16*

Ytterligare bestämmelser för känsliga områden i Blekinge, Skåne och Hallands län *17*

Ytterligare bestämmelser för de känsliga kustområdena, känsliga områden i Uppsala, Östergötlands, Jönköpings, Kalmar, Västra Götalands, Värmlands, Örebro, Västmanlands och Dalarnas län samt Stockholms, Södermanlands och Gotlands län *18*

Krav för att åkermark ska anses som höst- eller vinterbevuxen 20

Andra bestämmelser om stallgödsel och andra organiska gödselmedel 21

Undantag 21

Bilagor

Bilaga 1 Känsliga områden 23

Bilaga 2 Känsliga kustområden 33

Bilaga 3 Känsliga områden enligt 5 § 2 förordningen om miljöhänsyn i jordbruket 39

Bilaga 4 Slättbygder 46

Bilaga 5 *Har upphävts genom (SJVFS 2012:41).* 48

Bilaga 6 Beräkning av kvävegödslingsbehovet 49

Bilaga 7 Schablonvärden för producerad mängd gödsel (inkl nederbörd) för olika djurslag och olika lagringstider 50

Bilaga 8 Schablonvärden för fosforutsöndring från olika djurslag 58

Bilaga 9 Schablonvärden för kväveinnehåll 60

Bilaga 10 Schablonvärden för innehåll av lättillgängligt kväve i stallgödsel 64

Bilaga 11 Olika grödors förfruktseffekt 65

Bilaga 12 Långsiktig kväveverkan av stallgödsel 67

Definitioner

1 §[3] I dessa föreskrifter används följande begrepp med nedan angiven betydelse.

Begrepp	*Betydelse*
Andra organiska gödselmedel	Organiska ämnen av biologiskt ursprung, dock ej stallgödsel, som kan användas som gödselmedel.
Betesmark	Mark som inte är lämplig att plöja men som kan användas till bete.
Bruka ned	Bearbetning, efter gödselspridning, av jorden till ett djup av minst 10 cm.
Djurenhet	Begreppet djurenhet har samma betydelse som i miljöprövningsförordningen (2013:251).
Efterföljande vårsäsong	Efterföljande vårsäsong börjar när förberedelser kan starta inför vårbruket, dock tidigast den 1 januari.
Fasta gödselslag	Stallgödsel och andra organiska gödselmedel som kan lagras till en höjd av minst 1 meter utan stödvägg.
Flytgödsel	Pumpbar stallgödsel med undantag av ren urin eller urin med inblandning av annan vätska.
Fånggrödor	Växtlighet som har sin huvudsakliga tillväxt mellan två huvudgrödor och som odlas i syfte att minska växtnäringsförluster efter huvudgrödans skörd. Detta inkluderar även mellangrödor, förutsatt att de odlas i samma syfte.
Förfruktseffekt	Den kvävemängd som föregående gröda ställer till efterföljande grödas förfogande.
Lerjord	Jord med ett lerinnehåll som är större än 15 viktprocent av finjorden (<2 millimeter) i matjordslagret.
Lättillgängligt kväve	Kväve i formen nitrat, ammonium eller urea.
Mulljord	Jord med ett innehåll av organiskt material som är större än 40 viktprocent i matjordslagret.
Myllning	Inblandning av gödsel i marken så att gödsel och jord får god kontakt. Inblandningen kan ske med myllningsaggregat eller jordbearbetningsredskap.

[3] Ändringen innebär bland annat att en definition tagits bort.

Begrepp	*Betydelse*
	Vid jordbearbetning ska redskapet nå ett djup av minst 5 cm.
Nedbrukning	Se bruka ned.
Obevuxen mark	Skördad mark utan etablerad (sådd och uppkommen) insådd, stubbearbetad mark, harvad mark, plöjd mark samt mark som är sådd men där grödan inte har kommit upp.
Operativ tillsynsmyndighet	Myndighet som utövar tillsyn direkt gentemot den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd.
Stabilt svämtäcke	Ett täcke på gödselytan som har en skorpliknande yta och står emot normala vind- och regnförhållanden. Täcket ska vara sammanhängande utan fler öppna gödselytor än den eventuella öppna gödselyta som finns invid platsen för påfyllning.
Stallbalans	Växtnäringsbalans för djurhållningen.
Stallgödsel	Husdjurens träck eller urin med eventuell inblandning av foderrester, strömedel eller annan vätska såsom spillvatten, disk- och tvättvatten, pressaft från ensilage eller eventuell nederbörd uppsamlad på gödselplatta, rastgård och i behållare. Begreppet omfattar även de ingående delarna i behandlad form.
Stallgödselns långtidseffekt	Den långsiktiga kväveleverans från marken till grödan som en regelbunden stallgödselanvändning ger upphov till.
Träda	Åkermark där ingen gröda som är avsedd för skörd, bete eller gröngödsling har etablerats.
Vattendrag	Bäck, å, flod, älv, kanal eller damm.
Växande gröda	En väl etablerad gröda sådd i normal tid och med normal utsädesmängd. Vid höstspridning i växande gröda ska grödan vara avsedd för övervintring och möjlig för skörd. Grödan anses som växande även om tillväxten tillfälligt har upphört på grund av låg temperatur.
Åkermark	Mark som är lämplig att plöja och som kan användas till växtodling eller bete.

(SJVFS 2026:xx).

Områden som tillhör känsliga områden

2 § I 5 § förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket anges känsliga områden enligt rådets direktiv 91/676/EEG om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket[4].

I bilaga 1 till dessa föreskrifter har sammanställts närmare vilka delar av Sverige som är känsliga områden.

I bilaga 2 till dessa föreskrifter anges närmare vilka kustområden och delar av Skåne, Blekinge och Hallands län som är känsliga områden enligt 5 § 1 förordningen om miljöhänsyn i jordbruket.

I bilaga 3 till dessa föreskrifter anges närmare vilka delar av Stockholms, Södermanlands, Uppsala, Östergötlands, Jönköpings, Kalmar, Västra Götalands, Värmlands, Örebro, Västmanlands och Dalarnas län som är känsliga områden enligt 5 § 2 förordningen om miljöhänsyn i jordbruket. *(SJVFS 2015:21).*

3 § *Har upphävts genom (SJVFS 2010:1).*

Lagring av stallgödsel

4 § I 6 § förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket finns krav på minsta lagringskapacitet för stallgödsel. Från dessa krav undantas jordbruksföretag med högst två djurenheter i genomsnitt på årsbasis.

Allmänna råd till 2 kap. 3 § miljöbalken samt 6 § förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket

Lagringsutrymmen för stallgödsel i jordbruk eller andra verksamheter bör åtminstone vara så stora att gödseln kan lagras under perioder och väderleksförhållanden då spridning är förbjuden eller är olämplig eller till dess gödseln kan tas om hand på annat sätt. (SJVFS 2009:82).

I områden utanför de känsliga områdena bör när det är relevant följande punkter ingå vid bestämning av lagringsvolym:

- *Utsöndrad mängd träck och urin. Faktorer som djurslag utifrån produktionsinriktning, djurantal, foderstat och uppfödningsintensitet ska beaktas vid beräkning av utsöndrad mängd träck och urin.*
- *Tillsats av strömedel.*
- *Vattentillskott genom spill-, disk- och rengöringsvatten samt i form av nederbörd som faller på lagringsytorna eller andra ytor som avvattnas till lagringsbehållaren.*
- *Omsättningsförluster som innebär minskande gödselvolym under lagringsperioden i system med mycket strömedel. (SJVFS 2009:82).*

[4] EGT L 375, 31.12.1991, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1991/676/oj, (Celex 31991L0676).

4 a § Inom känsliga områden ska, när det är relevant, följande faktorer ingå vid bestämning av lagringsvolym:

1. utsöndrad mängd träck och urin, varvid hänsyn ska tas till djurslag, produktionsinriktning, djurantal, foderstat och uppfödningsintensitet,
2. tillsats av strömedel,
3. vattentillskott genom spill-, disk- och rengöringsvatten samt i form av nederbörd som faller på lagringsytorna eller andra ytor som avvattnas till lagringsbehållaren och
4. omsättningsförluster som innebär minskning av gödselvolym under lagringsperioden i system med mycket strömedel. *(SJVFS 2026:xx).*

Allmänna råd till 6 § förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket samt 4 a § föreskrifterna

Vid bestämning av lagringsvolym kan schablonvärdena för olika produktionsinriktningar i bilaga 7 användas som utgångspunkt. (SJVFS 2009:82).

4 b § Inom känsliga områden ska dokumentation finnas över hur lagringsvolymen i enlighet med 4 a § har beräknats. Dokumentationen ska sparas och finnas tillgänglig så länge beräkningen gäller för företaget. *(SJVFS 2009:82).*

5 § I 7 § förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket finns krav på utformning av lagringsutrymmen för stallgödsel. *(SJVFS 2010:1).*

5 a § Vid lagring av stallgödsel ska flytgödselbehållare och urinbehållare ha ett stabilt svämtäcke eller annan täckning som effektivt minskar ammoniakförlusterna. Om ett svämtäcke eller annan täckning på en behållare bryts eller skadas ska de återskapas snarast möjligt. *(SJVFS 2010:1).*

Allmänna råd till 5 a § föreskrifterna

Om svämtäcket på en flytgödselbehållare skadas eller bryts i samband med omrörning eller spridning av gödseln bör ett stabilt svämtäcke ha återskapats inom 14 dagar. Efter en fullständig tömning kan en något längre tid accepteras om gödselnivån i behållaren är så låg att det av praktiska skäl inte går att t.ex. blanda ner fastgödsel eller halm. Tiden för återskapande bör vid tömning räknas från det att gödsel åter börjar tillföras behållaren. På en urinbehållare bör ett stabilt svämtäcke återskapas inom 7 dagar efter spridning.

Om annan täckning, exempelvis tak, skadats bör detta åtgärdas inom 14 dagar. Om inte detta är praktiskt möjligt bör alternativ täckning användas för att minimera ammoniakförluster under den tid det tar att åtgärda skadan på den ursprungliga täckningen. (SJVFS 2010:1).

5 b § Påfyllning av urin och flytgödsel till urin- och flytgödselbehållare ska ske under täckning. Undantag gäller dock vid påfyllning som sker innan ett svämtäcke återskapats. *(SJVFS 2010:1).*

5 c § Påfyllning av icke pumpbar gödsel till urin- och flytgödselbehållare får ske ovanifrån förutsatt att öppningen i täckningen hålls så liten som möjligt för att minimera ammoniakförlusterna. *(SJVFS 2010:1).*

5 d § Bestämmelserna i 5 a–5 c §§ gäller enbart för jordbruksföretag med fler än tio djurenheter i

1. Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands, Blekinge, Skåne, Hallands och Västra Götalands län, samt
2. slättbygder inom Värmlands, Örebro och Västmanlands län.

I bilaga 4 till dessa föreskrifter anges vilka områden som ska anses som slättbygder inom Värmlands, Örebro och Västmanlands län. *(SJVFS 2010:1).*

6 § Gödsellagring inne i stallbyggnad, exempelvis i ströbädd, får inräknas i utrymme för lagring av stallgödseln.

7 § I utrymme för lagring av stallgödsel får mellanlagring direkt på mark utomhus inte inräknas.

Allmänna råd till 2 kap. 3 § miljöbalken

För verksamheter som inte omfattas av 7 § förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket bör lagringsutrymmena för stallgödsel vara utformade på ett godtagbart sätt med hänsyn till läckage och avrinning från lagringsplatsen. Finns det risk att lakvatten från lagrad gödsel medför olägenhet för människors hälsa eller miljön bör utrymmet vara utformat så att läckage och avrinning till omgivningen inte sker. Risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön anses särskilt föreligga om ytvatten eller grundvatten förorenas genom avrinning eller läckage från lagringsplatsen. (SJVFS 2009:82).

Allmänna råd till 2 kap. 3 och 4 §§ miljöbalken

Placeringen av lagringsplats för stallgödsel och andra organiska gödselmedel bör väljas så att

- *eventuellt läckage från lagringsplatsen får så liten negativ effekt på omgivningen som möjligt, t.ex. att gödsel inte spolas ned i närliggande ytvatten eller förorenar grundvatten,*
- *olägenheter för människors hälsa i form av t.ex. lukt och flugor inte uppkommer för närboende. (SJVFS 2009:82).*

Allmänna råd till 26 kap. 19 § miljöbalken, 5 § förordningen (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll samt 7 § förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket
För att säkerställa att läckage och avrinning från ett lagringsutrymme för stallgödsel inte sker bör lagringsutrymmet regelbundet inspekteras så att defekter kan upptäckas och åtgärdas. (SJVFS 2009:82).

Allmänna råd till 2 kap. 3 § miljöbalken
Tillfällig lagring i fält

Tillfällig lagring av stallgödsel eller andra organiska gödselmedel i stuka i fält bör endast ske av gödsel som kan lagras till minst 1 meters höjd. Lagringstiden bör alltid hållas så kort som möjligt. Om växtnäringsinnehållet, i synnerhet kväveinnehållet, i gödseln är högt (t.ex. fjäderfägödsel eller nötgödsel med liten halminblandning) bör tillfällig lagring i fält i första hand ske i direkt anslutning till vårbruket eller under sommar och tidig höst inför höstsådd. Under tidig vår och under senare delen av hösten bör lagringstiden begränsas till någon eller högst några veckor. Gödsel med större inblandning av strömedel och som kan lagras uppåt 2 meters höjd, gödsel med lågt näringsinnehåll eller komposterad gödsel bör kunna lagras under något längre tid.

Vid tillfällig lagring av stallgödsel eller andra organiska gödselmedel i fält bör följande beaktas:

- *Att stukan placeras på det fält där gödseln senare ska spridas. Vid återkommande lagring på samma fält bör lagringsplatsen flyttas inom fältet och inte återkomma till samma plats inom en period av 5 år.*
- *Att mängden gödsel som läggs ut inte är större än vad som kan anses motiverat med hänsyn till växtnäringsbehovet på det aktuella fältet.*
- *Att lagringsplatsen väljs eller anordnas så att läckage till följd av utlakning eller ytavrinning från gödseln vid tö eller häftigt regn kan undvikas och att ytvatten eller dricksvattentäkt inte riskerar att förorenas.*
- *Att lagringen inte sker på plats där det finns risk för översvämning, ansamling av vatten eller hög grundvattennivå under lagringstiden.*
- *Att jordarten på lagringsplatsen är av sådan karaktär att den förhindrar snabb genomrinning genom markprofilen.*
- *Att lagringen inte sker direkt ovanför kända dräneringsledningar.*
- *Att utläggningen kan ske utan att markskador uppkommer.*
- *Att lagringsplatsen väljs eller anordnas så att olägenheter i form av t.ex. lukt och flugor inte uppkommer för närboende. (SJVFS 2009:82).*

Kompostering i fält

Kompostering av stallgödsel i jordbruk som har krav på utrymme för lagring enligt förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket bör i första hand utföras i utrymmen som uppfyller kraven för lagring.

Kompostering av gödsel som kan lagras till minst 2 meters höjd och som behöver komposteras innan spridning kan dock ske i stuka i fält. Vid sådan kompostering bör följande beaktas:

- *Att komposteringen i första hand sker under sommarhalvåret (april till oktober). Detta är dock inte lika angeläget när det gäller gödsel med riklig inblandning av strömedel t.ex. hästgödsel.*
- *Att gödseln sprids vid närmast lämpliga tillfälle efter det att komposteringen av materialet är avslutad.*
- *Att kompost som ligger kvar längre än till oktober månad täcks med tätt material. Hästgödsel eller dylikt med stor inblandning av halm behöver dock inte täckas.*
- *Att utläggning i en och samma kompost sker under en begränsad tidsperiod.*
- *Att komposten placeras på åkermark som är i bruk och på det fält där gödseln senare ska spridas. Vid återkommande lagring på samma fält bör komposteringsplatsen flyttas inom fältet och inte återkomma till samma plats inom en period av 5 år.*
- *Att en gröda anläggs på platsen så snart som möjligt efter det att gödseln avlägsnats.*
- *Att lagringsplatsen väljs eller anordnas så att läckage till följd av utlakning eller ytavrinning från gödseln vid tö eller häftigt regn kan undvikas och att ytvatten eller dricksvattentäkt inte riskerar att förorenas.*
- *Att lagringen inte sker på plats där det finns risk för översvämning eller ansamling av vatten under komposteringstiden.*
- *Att jordarten på platsen inte är av sådan karaktär att det sker en snabb genomrinning genom markprofilen. Sandjordar bör därför undvikas. Tyngre jordar kan bearbetas ytligt innan kompostering för att undvika att snabb genomrinning sker genom sprickor och maskgångar.*
- *Att grundvattenytan på platsen inte ligger nära markytan och att det inte förekommer risk att grundvattenytan stiger till markytans nivå under komposteringstiden.*
- *Att komposten inte placeras på en plats som utgör infiltrationsområde för dricksvattentäkt.*
- *Att komposteringen inte sker direkt ovanför kända dräneringsledningar.*
- *Att utläggningen kan ske utan att markskador uppkommer.*

- *Att komposteringsplatsen väljs så att olägenheter för närboende i form av t.ex. lukt och flugor inte uppkommer.*
- *Att komposten ordnas på sådant sätt att kompostering främjas bl.a. genom att storlek och utformning på stukan anpassas så syrebrist kan undvikas. (SJVFS 2009:82).*

Hantering och användning av gödselmedel

Begränsning av den mängd stallgödsel eller andra organiska gödselmedel som får tillföras

8 § Stallgödsel och andra organiska gödselmedel får inte tillföras i större mängd än vad som motsvarar 22 kg totalfosfor per hektar spridningsareal och år, räknat som ett genomsnitt för företagets hela spridningsareal under en femårsperiod. Femårsperioden utgörs av en löpande sammanhängande period om fem kalenderår.

Första stycket gäller inte för jordbruksföretag med högst tio djurenheter i genomsnitt per år som inte tillför annan stallgödsel eller andra organiska gödselmedel än stallgödsel från den egna djurhållningen. *(SJVFS 2026:xx*).

Allmänna råd till 8 § föreskrifterna, 26 kap. 19 § miljöbalken samt 6 § förordningen (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll

Mängden fosfor som utsöndras med gödseln från olika djurslag under ett år kan bestämmas med hjälp av schablonvärden eller stallbalansberäkningar. Analyser av stallgödseln kan normalt sett inte anses vara ett godtagbart alternativ för att bestämma fosforutsöndringen från olika djurslag. Schablonvärden som kan användas vid bestämning av utsöndrad mängd fosfor med stallgödseln från olika djurslag finns i bilaga 8.

Då en stallbalansberäkning används för att bestämma fosforinnehållet i stallgödseln bör åtminstone fosformängderna i följande poster beaktas:

<u>Ingående värden i stallbalansen</u>

- *Foder (även till avkomma om dessa räknas till moderdjuret)*
- *Eventuella livdjur som köpts in och som växer till i verksamheten*

<u>Utgående värden i stallbalansen</u>

- *Levererade produkter (mjölk, kött, ägg, skinn m.m.)*
- *Sålda liv- och slaktdjur*

Differensen mellan in- och utgående värden i stallbalansen kan anses utgöra den mängd fosfor som utsöndras med stallgödseln.

Som underlag till stallbalansberäkningarna kan antingen analyser av fosforinnehåll eller schablonvärden för innehållet av fosfor i olika foder och produkter (mjölk, kött, ägg, skinn m.m.) användas.

Stallbalansberäkningar för fosforutsöndring med gödsel från djuren på företaget bör utgå ifrån förutsättningarna i den enskilda verksamheten. Ändras fodersammansättning eller andra produktionsförhållanden på företaget bör man göra en ny stallbalansräkning. Består produktionen av flera uppfödnings- eller produktionsomgångar per år bör den sammanlagda fosformängden beräknas genom att fosforutsöndringen från varje enskild omgång adderas.

Om fosforinnehållet i stallgödseln har bestämts genom stallbalansberäkningar bör dessa beräkningar dokumenteras. Beräkningarna bör sparas under minst sex år. (SJVFS 2021:37).

Allmänna råd till 2 kap. 3 § miljöbalken
Åkermark som ingår i växtföljden bör markkarteras regelbundet så att markens fosforhalt kan bedömas. Provtagningsintervallet bör anpassas till bl.a. jordartsförhållanden, odlingens inriktning under växtföljden, utförd gödsling och annan information som kan visa på fosfortillståndet i marken, t.ex. växtnäringsbalanser och tidigare markkarteringar. Gödseln bör fördelas över spridningsarealen och förrådsgödsling med fosfor bör om möjligt undvikas. På jordar med P-AL-klass III och högre bör normalt inte mer fosfor tillföras än vad som motsvarar den mängd som förs bort med grödan.

Vid odling av fosforkrävande grödor, t.ex. potatis, sockerbetor och majs, kan det dock vara motiverat att sträva efter ett något högre fosforinnehåll i marken (P-AL klass IV A). Även i odlingssystem där fastgödsel eller avloppsslam används kan det finnas skäl att tillföra mer fosfor än vad som förs bort med grödan. Om extra fosfor har tillförts ett visst år genom spridning av fastgödsel eller avloppsslam eller genom gödsling till t.ex. en potatisgröda bör fosforgödslingen till efterföljande grödor reduceras i motsvarande grad. (SJVFS 2021:37).

9 § *Har upphävts genom (SJVFS 2009:82).*

10 § *Har upphävts genom (SJVFS 2026:xx).*

11 § *Har upphävts genom (SJVFS 2012:41).*

12 § *Har upphävts genom (SJVFS 2012:41).*

Dokumentationsskyldighet när man tar emot eller för bort stallgödsel eller andra organiska gödselmedel

13 § Jordbruksföretag som tar emot stallgödsel eller andra organiska gödselmedel ska dokumentera följande uppgifter:

1. gödselslag,
2. mottagen mängd,
3. den mängd totalfosfor i kilogram som den mottagna gödseln motsvarar,
4. datum för mottagandet, och
5. leverantörens namn och kontaktuppgifter.

Dokumentationen ska sparas och vara tillgänglig i minst sex år. *(SJVFS 2026:xx).*

14 § Jordbruksföretag som för bort stallgödsel ska dokumentera följande uppgifter:

1. bortförd mängd,
2. den mängd totalfosfor i kilogram som den bortförda gödseln motsvarar,
3. datum för bortförandet, och
4. mottagarens namn och kontaktuppgifter.

Dokumentationen ska sparas och vara tillgänglig i minst sex år.

Kraven om dokumentation gäller inte för jordbruksföretag med högst tio djurenheter i genomsnitt på årsbasis. *(SJVFS 2026:xx).*

15 § *Har upphävts genom (SJVFS 2009:82).*

Begränsningar om var stallgödsel får spridas

16 § Ytterligare bestämmelser om spridning av stallgödsel finns i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2020:2) om hänsyn till natur- och kulturvärden i jordbruket. *(SJVFS 2021:37).*

17 § *Har upphävts genom (SJVFS 2021:37).*

Mark som får räknas in i spridningsarealen

18 § I spridningsarealen får följande mark räknas in:

1. åkermark inom jordbruksföretaget som är tillgänglig för spridning av stallgödsel eller andra organiska gödselmedel.
2. betesmark om betesdjur finns på företaget. Den inräknade betesmarken får högst utgöra den andel av spridningsarealen som motsvarar betets andel av djurens foderstat under året. *(SJVFS 2012:41).*

19 § Areal som ligger i träda får inte räknas in i spridningsarealen.

I spridningsarealen får inte heller räknas in åkermark där förbud mot spridning råder eller mark där spridning är olämplig, t.ex. på grund av närhet till ytvatten eller vattentäkt. *(SJVFS 2005:74).*

Ytterligare bestämmelser för känsliga områden

19 a § Inom känsliga områden får stallgödsel inte tillföras i större mängd än vad som motsvarar 170 kg totalkväve per hektar spridningsareal och år. Kväve som förloras i samband med spridning får inte räknas bort från gödselns ursprungliga kväveinnehåll. Tillförseln av stallgödsel får räknas som ett genomsnitt för företagets hela spridningsareal. *(SJVFS 2010:55).*

Allmänna råd till 19 a § föreskrifterna

Vid beräkning av stallgödselns innehåll av totalkväve får den mängd kväve som förloras i stall och vid lagring räknas bort från gödselns ursprungliga kväveinnehåll.

Stall- och lagringsförluster samt andelen totalkväve kan för olika gödselslag schablonmässigt uppskattas enligt bilaga 9. (SJVFS 2010:55).

19 b § Inom känsliga områden ska den mängd lättillgängligt kväve som tillförs inför höstsådd anpassas till grödornas behov på hösten. Inför höstsådd av oljeväxter får högst 60 kg lättillgängligt kväve per hektar tillföras och inför höstsådd av övriga grödor får högst 30 kg lättillgängligt kväve per hektar tillföras. *(SJVFS 2021:37).*

Allmänna råd till 19 b § föreskrifterna

Innehåll av mängden lättillgängligt kväve i stallgödseln kan uppskattas utifrån aktuella schablonvärden i bilaga 10 eller genom analys av ammoniumkväveinnehållet i gödseln. I flytgödsel och urin kan ammoniumkväveinnehållet med fördel bestämmas genom analys medan det ofta är svårt att ta ut ett representativt prov från fasta gödselslag. Från torr fjäderfägödsel, pelleterade organiska gödselmedel och vinass frigörs ofta betydligt mer kväve under spridningsåret än vad en analys av ammoniumkväveinnehållet visar. (SJVFS 2021:37).

20 § Inom känsliga områden ska tillförseln av kväve via gödselmedel begränsas så att den inte överstiger grödans behov med hänsyn till förväntad skördenivå och kväveleverans från marken på växtplatsen.

På jordbruksföretag ska verksamhetsutövaren kunna visa hur behovet av gödselkväve för den förväntade skördenivån har beräknats. Beräkningen ska dokumenteras i en växtodlingsplan eller motsvarande och användas som utgångspunkt för gödslingen. Vid beräkningen ska hänsyn tas till stallgödselns långtidseffekt, förfruktseffekt, mulljord (om mulljord odlas) samt tillförsel av stallgödsel och andra organiska gödselmedel till årets gröda. I bilaga 6 återges de poster som ska ingå vid beräkningen.

Kraven på beräkning och dokumentation i andra stycket gäller inte för jordbruksföretag som brukar högst tio hektar åkermark. *(SJVFS 2026:XX)*.

Allmänna råd till 20 § föreskrifterna
Mängden lättillgängligt kväve i stallgödsel kan uppskattas utifrån aktuella schablonvärden i bilaga 10. I vissa typer av stallgödsel och andra organiska gödselmedel kan den även bestämmas genom analys av ammoniumkväveinnehållet. I flytgödsel och urin kan ammoniumkväveinnehållet med fördel bestämmas genom analys medan det ofta är svårt att ta ut ett representativt prov från fasta gödselslag. Från torr fjäderfägödsel, pelleterade organiska gödselmedel och vinass frigörs ofta betydligt mer kväve under spridningsåret än vad en analys av ammoniumkväveinnehållet visar.

För att ta hänsyn till förfruktseffekten från föregående gröda kan värdena i bilaga 11 användas som utgångspunkt.

För att ta hänsyn till den långsiktiga kväveverkan som regelbunden stallgödselanvändning ger upphov till kan värdena i bilaga 12 användas som utgångspunkt för tillämpning i öppen växtodling.

Vid odling av grödor där det är möjligt och lämpligt att dela kvävegivan, exempelvis höstvete, bör kvävegivan delas upp så att inte allt sprids vid ett och samma tillfälle. Inför kompletteringsgödsling bör markens kväveleverans följas upp genom studier av grödans utveckling i ogödslade nollrutor och i fältet. (SJVFS 2021:37).

Allmänna råd till 2 kap. 3 § miljöbalken
I områden utanför de känsliga områdena bör nedanstående beaktas vid spridning av gödselmedel.

Tillförsel av kväve via gödselmedel bör begränsas så att den inte överstiger grödans behov med hänsyn till förväntad skördenivå och kväveleverans från marken på växtplatsen. Vid beräkning av gödslingsbehovet till en enskild gröda bör utgångspunkten vara den förväntade skördenivån på det aktuella fältet. Vid beräkningen bör hänsyn tas till stallgödselns långtidseffekt, förfruktseffekt, mulljord (om mulljord odlas) samt tillförsel av stallgödsel och andra organiska gödselmedel till årets gröda.

Mängden lättillgängligt kväve i stallgödsel kan uppskattas utifrån aktuella schablonvärden i bilaga 10. I vissa typer av stallgödsel och andra organiska gödselmedel kan den även bestämmas genom analys av ammoniumkväveinnehållet. I flytgödsel och urin kan ammoniumkväveinnehållet med fördel bestämmas genom analys medan det ofta är svårt att ta ett representativt prov från fasta gödselslag. Från torr fjäderfägödsel, pelleterade organiska gödselmedel och vinass frigörs ofta

betydligt mer kväve under spridningsåret än vad en analys av ammoniumkväveinnehållet visar.

Markens kvävelevererande förmåga kan skattas utifrån aktuella schablonvärden för förfrukt i bilaga 11 och långtidsverkan av stallgödsel i bilaga 12 samt jordart, men observationer och mätningar i de egna fälten under odlingssäsongen utgör ett viktigt komplement och ger ett säkrare underlag för att bedöma både kväveleverans och skördepotential. Vid odling av grödor där det är möjligt och lämpligt att dela kvävegivan, exempelvis höstvete, bör kvävegivan delas upp så att inte allt sprids vid ett och samma tillfälle. Inför kompletteringsgödsling bör markens kvävelevererans följas upp genom studier av grödans utveckling i ogödslade nollrutor och i fältet. (SJVFS 2021:37).

Allmänna råd till 26 kap. 19 § miljöbalken samt 6 § förordningen (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll
På jordbruksföretag bör verksamhetsutövaren kunna redogöra för hur han eller hon kommit fram till grödans kvävebehov samt vilken gödsling som genomförts.

Grödans kvävebehov bör i verksamheter med mer omfattande växtodling lämpligen dokumenteras i en växtodlings- eller gödslingsplan eller annan skriftlig form. Utförd gödsling bör dokumenteras i en journal där det bör framgå vilket fält som avses, vilken areal det har, vilken gröda som såtts samt sådatum, datum för gödselspridning samt typ och mängd av gödselmedel som spridits. Vilka grödor som odlats och utförd gödsling bör dokumenteras för hela växtföljden och dokumentationen bör sparas i minst sex år. (SJVFS 2021:37).

20 a § Jordbruksföretag inom känsliga områden ska dokumentera den planerade tillförseln av fosfor via gödselmedel i en växtodlingsplan eller motsvarande. Dokumentationen ska sparas och vara tillgänglig i minst sex år.

Kravet på dokumentation gäller inte för jordbruksföretag som brukar högst 30 hektar åkermark. *(SJVFS 2026:xx).*

Allmänna råd till 20 a § föreskrifterna
Vid dokumentation av den planerade tillförseln av fosfor via gödselmedel kan mängden fosfor i stallgödseln uppskattas utifrån aktuella schablonvärden i bilaga 10. För andra organiska gödselmedel och mineralgödsel bör det deklarerade fosforinnehållet eller analysvärden användas. (SJVFS 2026:xx).

Ytterligare bestämmelser om avloppsslam

21 § Ytterligare bestämmelser om spridning av avloppsslam finns i Naturvårdsverkets kungörelse med föreskrifter (SNFS 1994:2) om skydd för miljön, särskilt marken, när avloppsslam används i jordbruket.

Försiktighetsmått vid spridning av gödsel

Bestämmelser som gäller i hela landet

22 § *Har upphävts genom (SJVFS 2009:82).*

23 § Mineralgödsel som innehåller urea ska vid spridning på obevuxen mark myllas eller brukas ned inom fyra timmar från spridningen. *(SJVFS 2009:82).*

Bestämmelser som gäller utanför känsliga områden

23 a § Stallgödsel och andra organiska gödselmedel som sprids under perioden 1 december–28 februari ska brukas ned inom 12 timmar. *(SJVFS 2009:82).*

Bestämmelser som gäller i hela Blekinge, Skåne och Hallands län

23 b § Vid spridning av stallgödsel på obevuxen mark i Blekinge, Skåne och Hallands län ska nedmyllning ske inom fyra timmar. *(SJVFS 2012:41).*

23 c § I Blekinge, Skåne och Hallands län ska spridning av flytgödsel i växande gröda ske med någon av följande metoder:

1. bandspridningsteknik eller annan liknande teknik som innebär att gödseln direkt placeras på marken under växttäcket,
2. myllningsaggregat eller annan liknande teknik som innebär att gödseln placeras direkt i marken,
3. teknik som innebär att 1 del gödsel späds ut med minst ½ del vatten före spridningen, eller
4. teknik som innebär att spridningen följs av bevattning med minst 10 millimeter vatten. Bevattning ska påbörjas senast inom fyra timmar och vara avslutad inom tolv timmar efter det att spridningen inleddes. Om det regnar får regnmängden räknas från kravet på minst 10 millimeter vatten. *(SJVFS 2012:41).*

Bestämmelser som gäller för känsliga områden

24 § Inom känsliga områden får inte

1. gödselmedel spridas på vattenmättad eller översvämmad mark,
2. gödselmedel spridas på snötäckt mark, eller
3. gödselmedel spridas på frusen mark. *(SJVFS 2009:82).*

Allmänna råd till 2 kap. 3 § miljöbalken

I områden utanför de känsliga områdena bör inte gödselmedel spridas på snötäckt mark. Gödselmedel bör inte heller spridas på frusen mark om man kan befara att gödsel kommer förloras genom ytavrinning vid nederbörd, tjällossning eller snösmältning. Även risken för avrinningsförluster genom sprickor i den frusna marken bör beaktas. (SJVFS 2009:82).

Spridning av gödselmedel bör inte ske om det på grund av markförhållandena, t.ex. lutning, kan befaras att gödseln spolas ned i närliggande ytvatten eller förorenar grundvatten. (SJVFS 2009:82).

I sådana områden där det förekommer varierande vattennivå bör spridning av gödselmedel undvikas om det finns risk för förluster genom att marken översvämmas eller blir vattenmättad. (SJVFS 2009:82.)

24 a § Inom känsliga områden får gödselmedel inte spridas på jordbruksmark närmare än två meter från kant som gränsar till vattendrag eller sjö.

Den gödsel som djuren själva tillför marken vid betesgång ska inte räknas in i begreppet spridning. *(SJVFS 2009:82).*

24 b § Inom känsliga områden får gödselmedel inte spridas på jordbruksmark som gränsar till vattendrag eller sjö och där markens lutning mot vattnet överskrider 10 procent (10/100).

Den gödsel som djuren själva tillför marken vid betesgång ska inte räknas in i begreppet spridning. *(SJVFS 2010:55).*

Allmänna råd till 24 b § föreskrifterna

För att bestämma lutningen på jordbruksmark kan höjdkurvor på Lantmäteriets Fastighetskarta användas. Vid bestämning av lutningen bör en sträcka av minst 50 meter från vattendraget eller sjö ingå. (SJVFS 2009:82).

25 § Inom känsliga områden får inga gödselmedel spridas under tiden 1 november–28 februari. *(SJVFS 2010:55).*

Ytterligare bestämmelser för känsliga områden i Blekinge, Skåne och Hallands län

26 § I känsliga områden i Blekinge, Skåne och Hallands län är spridning av stallgödsel och andra organiska gödselmedel under tiden 1 augusti–31 oktober bara tillåten i växande gröda eller inför höstsådd av höstoljeväxter. På lerjordar är dock spridning även tillåten inför höstsådd av annan gröda än oljeväxter. Spridning i fånggröda är inte tillåten.

Vilka delar av Blekinge, Skåne och Hallands län som tillhör de känsliga områdena framgår av 2 §. *(SJVFS 2012:41.)*

26 a § Med undantag från vad som sägs i 26 § första meningen får fasta gödselslag spridas i både växande gröda som inte är fånggröda och på obevuxen mark under tiden 1 oktober–31 oktober. Fastgödsel från fjäderfän får dock under tiden 1 oktober–31 oktober inte spridas på obevuxen mark. *(SJVFS 2010:55).*

26 b § *Har upphävts genom (SJVFS 2021:37).*

26 c § Fasta gödselslag som sprids på obevuxen mark under tiden 1 oktober–31 oktober ska brukas ned inom fyra timmar.

Vilka delar av Blekinge, Skåne och Hallands län som tillhör de känsliga områdena framgår av 2 §. *(SJVFS 2012:41).*

Allmänna råd till 26 § föreskrifterna

Proverna för lerhaltsbestämning bör vara jämnt fördelade över hela företagets åkermark eller vara anpassade efter jordartsskillnader i åkermarken. Minst ett jordprov för vart tredje hektar bör tas. På skiften som är mindre än tre hektar bör dock minst ett jordprov tas. Provplatserna bör märkas ut på en karta över jordbruksföretaget.

För bestämning av lerhalt (<0,002 mm) kan sedimentationsanalys användas. Analysen bör göras av ett ackrediterat laboratorium. Analysresultaten bör dokumenteras. (SJVFS 2009:82).

27 § *Har upphävts genom (SJVFS 2012:41).*

28 § *Har upphävts genom (SJVFS 2021:37).*

Ytterligare bestämmelser för de känsliga kustområdena, känsliga områden i Uppsala, Östergötlands, Jönköpings, Kalmar, Västra Götalands, Värmlands, Örebro, Västmanlands och Dalarnas län samt Stockholms, Södermanlands och Gotlands län

28 a § I de känsliga kustområdena, i känsliga områden i Uppsala, Östergötlands, Jönköpings, Kalmar, Västra Götalands, Värmlands, Örebro, Västmanlands och Dalarnas län samt i Stockholms, Södermanlands och Gotlands län är spridning av stallgödsel och andra organiska gödselmedel under tiden 1 augusti–31 oktober bara tillåten i växande gröda eller inför höstsådd. Spridning i fånggröda är inte tillåten.

Vilka delar av Sverige som tillhör de känsliga områdena framgår av 2 §. *(SJVFS 2015:21).*

28 b § Med undantag från vad som sägs i 28 a § första meningen får fasta gödselslag spridas i både växande gröda som inte är fånggröda och på obevuxen mark under tiden 1 oktober–31 oktober. Fastgödsel från fjäderfän får dock under tiden 1 oktober–31 oktober inte spridas på obevuxen mark. *(SJVFS 2010:55).*

28 c § *Har upphävts genom (SJVFS 2021:37).*

28 d § Fasta gödselslag som sprids på obevuxen mark i de känsliga kustområdena, i känsliga områden i Uppsala, Östergötlands, Jönköpings, Kalmar, Västra Götalands, Värmlands, Örebro, Västmanlands och Dalarnas län samt i Stockholms, Södermanlands och Gotlands län under tiden 1 oktober–31 oktober ska brukas ned inom 12 timmar.

Vilka delar av Sverige som tillhör de känsliga områdena framgår av 2 §. *(SJVFS 2015:21).*

Allmänna råd till 2 kap. 3 § miljöbalken samt till 23 a, 23 b, 26 c och 28 d §§ föreskrifterna

På mark där det är möjligt att bruka ned stallgödsel bör gödseln antingen brukas ned så snart som möjligt efter spridning eller spridas genom myllningsteknik.

Spridning av stallgödsel och andra organiska gödselmedel bör dessutom undvikas före eller under helger om olägenheter för närboende kan befaras. (SJVFS 2009:82).

Allmänna råd till 2 kap. 3 § miljöbalken

Spridning av gödselmedel bör ske vid en tidpunkt som medför att en så stor del av tillförd växtnäring som möjligt tas upp av grödan.

Gödselmedel som innehåller stor andel lättillgängligt kväve (t.ex. flytgödsel och urin) bör inte spridas under hösten i eller inför sådd av höststråsäd. Sådana gödselmedel bör inte heller spridas under hösten inför vårsådd i Syd- och Mellansverige.

Flytgödsel och urin bör om möjligt spridas i växande gröda eller före sådd på våren. Spridning inför sådd av höstoljeväxter kan också utgöra ett godtagbart alternativ. (SJVFS 2009:82).

Brytning av vall och gröngödslingsgrödor bör göras vid en tidpunkt som innebär att efterföljande grödor kan utnyttja de växtnäringsämnen som frigörs på bästa sätt, och att risken för utlakning av växtnäringsämnen minimeras.

Gröngödslingsgrödor bör inte tillföras eller brukas ner inför sådd av höststråsäd. Gröngödslingsgrödor bör i stället tillföras eller brukas ner under sen höst, alternativt vår, inför vårsådd. Tillförsel eller nedbrukning inför sådd av höstoljeväxter kan också utgöra ett godtagbart alternativ. (SJVFS 2009:82).

Allmänna råd till 2 kap. 3 § och 26 kap. 19 § miljöbalken samt 5 § förordningen (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll

Gödselspridare bör regelbundet kontrolleras och justeras så att de kan sprida gödselmedlen i avsedda mängder och med så god precision som möjligt med hänsyn till använd teknik. Likaså bör föraren vara förtrogen med spridarens inställningsmöjligheter och prestanda (arbetsbredd, gödselfördelning längs kördraget m.m.) vid spridning av den aktuella gödseln. (SJVFS 2009:82).

Krav för att åkermark ska anses som höst- eller vinterbevuxen

29 § I 11 § förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket finns bestämmelser om att en viss andel av åkermarken i vissa områden ska vara höst- eller vinterbevuxen.

30 § Godkända grödor för att åkermark ska anses som höst- eller vinterbevuxen är

1. vall,
2. höstoljeväxter,
3. höstsäd,
4. sockerbetor, fodersocker- och foderbetor, morötter, rödbetor och andra liknande rotväxter,
5. fleråriga frukt- och bärodlingar,
6. energiskog, och
7. fånggrödor.

Grödorna ska, utifrån arten och syftet med odlingen, vara sådda med normal utsädesmängd eller planterade med normal planttäthet. *(SJVFS 2026:xx).*

31 § Även bevuxen träda samt åkermark som lämnats obearbetad efter odling av spannmål eller oljeväxter får räknas som höst- eller vinterbevuxen åkermark. *(SJVFS 2026:xx).*

32 § För att åkermark ska anses som höst- eller vinterbevuxen ska huvudgrödor och sådana fånggrödor för vilka tillväxten kommer att avbrytas under efterföljande vårsäsong sås

1. senast den 10 oktober i Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands och Västra Götalands län, och
2. senast den 20 oktober i Blekinge, Skåne och Hallands län. *(SJVFS 2026:xx).*

33 § För att åkermark ska anses som höstbevuxen får tillväxten av vall, fleråriga frukt- och bärodlingar, energiskog samt fånggrödor sådda före den 1 augusti avbrytas

1. tidigast den 10 oktober i Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands och Västra Götalands län, och

2. tidigast den 20 oktober i Blekinge, Skåne och Hallands län.

Som höstbevuxen åkermark får i Blekinge, Skåne och Hallands län även räknas fånggrödor i form av vitsenap och oljerättika sådda före den 20 augusti. Tillväxten av vitsenap och oljerättika får avbrytas tidigast i enlighet med första stycket punkten 2.

Bevuxen träda och obearbetad åkermark efter spannmåls- och oljeväxtodling får bearbetas eller bekämpas kemiskt tidigast vid de tidpunkter som anges i första stycket. *(SJVFS 2026:XX).*

34 § För att åkermark ska anses som höst- eller vinterbevuxen får

1. tillväxten av fånggrödor sådda den 1 augusti eller senare avbrytas tidigast under efterföljande vårsäsong, och

2. tillväxten av vallar och fånggrödor som innehåller mer än en fjärdedel baljväxter med avseende på ytandelen av växttäcket avbrytas först under efterföljande vårsäsong.

Andra bestämmelser om stallgödsel och andra organiska gödselmedel

35 § Bestämmelser som berör stallgödsel och andra organiska gödselmedel i syfte att förhindra smittspridning finns i

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 av den 21 oktober 2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002 (förordning om animaliska biprodukter)[5],

2. Kommissionens förordning (EU) nr 142/2011 av den 25 februari 2011 om genomförande av Europaparlamentets och rådet förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om genomförande av rådets direktiv 97/78/EG vad gäller vissa prover och produkter som enligt det direktivet är undantagna från veterinärkontroller vid gränsen[6],

3. Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2026:2) om befattning med animaliska biprodukter och om införsel av andra produkter, utom livsmedel, som kan sprida smittsamma sjukdomar till djur. *(SJVFS 2026:xx).*

Undantag

36 § Den operativa tillsynsmyndigheten får i enskilda fall medge undantag från bestämmelserna i 23–23 b §§, 24 § 2 och 3, 25–26 a §§, 26 c §, 28 a och 28 b §§ samt 28 d § om omständighet har uppstått som verksamhetsutövaren varken kunnat eller borde ha förutsett och inte heller kunnat påverka. Undantag får dock inte lämnas om verksamhetsutövaren på

[5] EUT L 300, 14.11.2009, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1069/oj, (Celex 32009R1069).
[6] EUT L 54, 26.2.2011, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/142/oj, (Celex 32011R0142).

Ändrad fältkod

egen hand kan fullgöra det som åligger honom eller henne eller om verksamhetsutövaren kan uppdra åt någon annan att göra det.

Utöver vad som sägs i första stycket får den operativa tillsynsmyndigheten även medge undantag från nedmyllningskravet i 23 b § om det behövs på grund av särskilt hög risk för jordflykt på våren. *(SJVFS 2012:41).*

37 § *Har upphävts genom (SJVFS 2010:55).*

38 § Jordbruksverket får i enskilda fall medge undantag från 20 § i samband med odling av grödor i sanerande syfte på fält där Jordbruksverket beslutar om bekämpningsåtgärder mot växtskadegörare. *(SJVFS 2021:37).*

Denna författning[7] träder i kraft den 1 januari 2027. De allmänna råden ska börja gälla samma dag.

ANNA OLOFSSON

Johannes Eskilsson
(Miljöregelenheten)

[7] SJVFS 2026:xx.

Bilaga 1
Känsliga områden

Av 5 § förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket framgår att Gotlands, Stockholms och Södermanlands län är känsliga områden. Därutöver är följande områden känsliga områden.

Län	Kommun	Församling utifrån 2004 års församlingsindelning
Uppsala	Håbo	Alla
	Knivsta	Alla
	Heby	Västerlövsta
		Huddunge
		Vittinge
		Nora
		Östervåla
		Harbo
	Tierp	Tolfta
		Vendel
		Tegelsmora
		Tierp
		Västland
	Uppsala	Uppsala domkyrkoförs.
		Helga Trefaldighet
		Gamla Uppsala
		Vaksala
		Danmark
		Funbo
		Hagby
		Ramsta
		Balingsta
		Västeråker
		Dalby
		Uppsala-Näs
		Läby
		Vänge
		Åland
		Skogs-Tibble
		Järlåsa
		Jumkil
		Börje
		Åkerby
		Bälinge

SJVFS 2026:xx
Bilaga 1
Känsliga områden

Län	Kommun	Församling utifrån 2004 års församlingsindelning
		Skuttunge
		Tensta
		Lena
		Ärentuna
		Björklinge
		Viksta
		Knutby
		Faringe
		Almunge
		Gottsunda
		Stavby
		Tuna
		Rasbo
		Rasbokil
	Enköping	Alla
	Östhammar	Alunda
		Morkarla
Östergötland	Ödeshög	Stora Åby
		Svanshals
		Västra Tollstad
		Heda
		Rök
	Åtvidaberg	Grebo
		Värna
		Björsäter
		Hannäs
	Finspång	Risinge
	Valdemarsvik	Alla
	Linköping	Alla
	Norrköping	Alla
	Söderköping	Alla
	Motala	Motala
		Brunneby
		Klockrike
		Älvestad
		Fornåsa
		Lönsås
		Ekebyborna
		Ask
		Varv och Styra
		Västra Stenby
		Fivelstad

Län	Kommun	Församling utifrån 2004 års församlingsindelning
	Vadstena	Alla
	Mjölby	Alla
Jönköping	Jönköping	Hakarp
		Huskvarna
		Svarttorp
		Lekeryd
		Rogberga
		Öggestorp
	Nässjö	Forserum
Kalmar	Torsås	Torsås
		Söderåkra
	Mörbylånga	Alla
	Mönsterås	Alla
	Kalmar	Alla
	Nybro	Kristvalla
		S:t Sigfrid
	Oskarshamn	Oskarshamn
		Misterhult
		Döderhult
	Västervik	Alla
	Borgholm	Alla
Blekinge	Olofström	Jämshög
	Karlskrona	Karlskrona stadsförs.
		Aspö
		Lyckå
		Kristianopel
		Jämjö
		Torhamn
		Sturkö
		Ramdala
		Rödeby
		Fridlevstad
		Sillhövda
		Nättraby
		Hasslö
	Ronneby	Ronneby
		Listerby
		Bräkne-Hoby
	Karlshamn	Karlshamn
		Hällaryd
		Åryd
		Asarum

Län	Kommun	Församling utifrån 2004 års församlingsindelning
		Mörrum
		Elleholm
	Sölvesborg	Alla
Skåne	Svalöv	Alla
	Staffanstorp	Alla
	Burlöv	Alla
	Vellinge	Alla
	Östra Göinge	Knislinge
		Gryt
		Kviinge
		Emmislöv
	Bjuv	Alla
	Kävlinge	Alla
	Lomma	Alla
	Svedala	Alla
	Skurup	Alla
	Sjöbo	Alla
	Hörby	Alla
	Höör	Alla
	Tomelilla	Alla
	Bromölla	Gualöv
		Ivetofta
	Perstorp	Alla
	Klippan	Alla
	Åstorp	Alla
	Båstad	Alla
	Malmö	Alla
	Lund	Alla
	Landskrona	Alla
	Helsingborg	Alla
	Höganäs	Alla
	Eslöv	Alla
	Ystad	Alla
	Trelleborg	Alla
	Kristianstad	Kristianstads Heliga Trefaldighet
		Norra Åsum
		Äsphult
		Träne-Djurröd
		Vä-Skepparslöv
		Köpinge
		Nosaby

Län	Kommun	Församling utifrån 2004 års församlingsindelning
		Fjälkestad
		Österslöv
		Araslöv
		Åhus
		Nymö
		Bäckaskog
		Fjälkinge
		Gustav Adolf-Rinkaby
		Maglehem
		Hörröd
		Huaröd
		Degeberga
		Vittskövle
		Östra Vram
		Västra Vram
		Linderöd
		Everödsbygden
	Simrishamn	Alla
	Ängelholm	Alla
	Hässleholm	Hässleholm
		Ignaberga
		Stoby-Norra Sandby
		Vinslöv
		Gumlösa
		Sörby
		Nävlinge
		Hästveda
		Farstorp
		Norra Åkarp
		Vankiva
		Norra Mellby
		Häglinge
		Brönnestad
		Matteröd
		Finja
		Västra Torup
Halland	Hylte	Drängsered
	Halmstad	Alla
	Laholm	Alla
	Falkenberg	Falkenberg
		Skrea
		Abild

SJVFS 2026:xx
Bilaga 1
Känsliga områden

Län	Kommun	Församling utifrån 2004 års församlingsindelning
		Asige
		Årstad
		Slöinge
		Eftra
		Stafsinge
		Morup
		Ljungby
		Vinberg
		Alfshög
		Vessige
		Askome
		Köinge
		Svartrå
		Okome
		Gällared
		Krogsered
	Varberg	Alla
	Kungsbacka	Alla
Västra Götaland	Härryda	Landvetter
		Råda
	Partille	Alla
	Öckerö	Alla
	Stenungsund	Alla
	Tjörn	Alla
	Orust	Alla
	Sotenäs	Alla
	Munkedal	Alla
	Tanum	Alla
	Dals-Ed	Gesäter
		Rölanda
	Färgelanda	Alla
	Ale	Alla
	Lerum	Stora Lundby
	Vårgårda	Lena
		Hol
		Algutstorp
	Grästorp	Alla
	Essunga	Alla
	Gullspång	Amnehärad
		Södra Råda
	Bengtsfors	Ödskölt
		Bäcke

Län	Kommun	Församling utifrån 2004 års församlingsindelning
	Mellerud	Alla
	Lilla Edet	Alla
	Mark	Kinna
		Sätila
		Hyssna
		Hajom
		Berghem
		Fotskäl
		Tostared
		Surteby-Kattunga
		Öxnevalla
		Horred
		Istorp
	Herrljunga	Bråttensby
		Eggvena
		Fölene
		Remmene
		Källunga
		Mjäldrunga
	Vara	Alla
	Götene	Alla
	Tibro	Tibro
	Töreboda	Töreboda
		Fredsberg
		Bäck
		Fägre
	Göteborg	Alla
	Mölndal	Alla
	Kungälv	Alla
	Lysekil	Alla
	Uddevalla	Alla
	Strömstad	Alla
	Vänersborg	Alla
	Trollhättan	Alla
	Alingsås	Alingsås
		Stora Mellby
		Magra
		Långared
		Erska
	Ulricehamn	Kärråkra
		Möne
	Åmål	Åmål

Län	Kommun	Församling utifrån 2004 års församlingsindelning
		Mo
		Tösse med Tydje
		Ånimskog
		Fröskog
	Mariestad	Alla
	Lidköping	Alla
	Skara	Alla
	Skövde	Alla
	Hjo	Mofalla
		Fridene
		Korsberga
	Tidaholm	Tidaholm
		Daretorp
		Velinga
		Baltak
		Fröjered
		Valstad
		Dimbo-Ottravad
		Varv
		Acklinga
		Hömb
		Kungslena
	Falköping	Falköping
		Friggeråker
		Hällestad-Trävattna
		Floby
		Sörby
		Gökhem
		Ullene
		Vilske-Kleva
		Marka
		Göteve
		Grolanda-Jäla
		Börstig
		Kinneved
		Luttra
		Karleby
		Åsle
		Tiarp
		Mularp
		Slöta
		Skörstorp

Län	Kommun	Församling utifrån 2004 års församlingsindelning
		Högstena
		Dala
		Borgunda
		Stenstorp
		Brunnhem
		Segerstad
		Södra Kyrketorp
		Valtorp
		Håkantorp
		Torbjörntorp
		Gudhem
		Östra Tunhem
		Ugglum
		Bjurum
		Broddetorp
Värmland	Kil	Alla
	Hammarö	Alla
	Forshaga	Forshaga
	Grums	Grums
		Borgvik
		Ed
	Sunne	Västra Ämtervik
		Östra Ämtervik
	Karlstad	Karlstads domkyrkoförs.
		Grava
		Norrstrand
		Östra Fågelvik
		Väse
		Nyed
		Alster
		Nor
		Segerstad
		Västerstrand
	Kristinehamn	Kristinehamn
		Visnums-Kil
		Visnum
		Ölme
	Säffle	Säffle
		Tveta
		Bro
		Botilsäter
		Ölserud

Län	Kommun	Församling utifrån 2004 års församlingsindelning
		Millesvik
		Eskilsäter
		Ny-Huggenäs
		Kila
Örebro	Lekeberg	Kräcklinge
		Hackvad
		Edsberg
	Hallsberg	Hallsberg
		Viby
		Sköllersta
	Örebro	Alla
	Kumla	Alla
	Lindesberg	Lindesberg
		Näsby
		Fellingsbro
Västmanland	Surahammar	Alla
	Kungsör	Alla
	Hallstahammar	Alla
	Norberg	Karbenning
	Västerås	Alla
	Sala	Sala
		Västerfärnebo
		Fläckebo
		Norrby
		Tärna
		Kumla
		Kila
	Köping	Alla
	Arboga	Alla
Dalarna	Säter	Säter
		Stora Skedvi
		Gustafs
	Hedemora	Alla
	Avesta	Folkärna

Bilaga 2
Känsliga kustområden

Kustområden och delar av Blekinge, Skåne och Hallands län som är känsliga områden enligt 5 § 1 förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket.

Län	Kommun	Församling utifrån 2004 års församlingsindelning
Stockholm	Vallentuna	Vada
		Össeby–Garn
		Angarn
	Österåker	Alla
	Värmdö	Alla
	Huddinge	Alla
	Botkyrka	Grödinge
		Tumba
	Haninge	Alla
	Tyresö	Alla
	Täby	Alla
	Danderyd	Alla
	Stockholms stad	Alla
	Södertälje	Södertälje–Tveta
		Östertälje
		Överjärna
		Ytterjärna
		Hölö
		Mörkö
		Västertälje
	Nacka	Alla
	Sundbyberg	Alla
	Solna	Alla
	Lidingö	Alla
	Vaxholm	Alla
	Norrtälje	Norrtälje–Malsta
		Björkö–Arholma
		Väddö
		Singö
		Häverö
		Edebo
		Ununge
		Skederid
		Husby–Sjuhundra
		Lohärad

Län	Kommun	Församling utifrån 2004 års församlingsindelning
		Estuna
		Söderby–Karl
		Roslags–Bro
		Vätö
		Rådmansö
		Frötuna
		Blidö
		Länna
		Riala
	Nynäshamn	Alla
Södermanland	Nyköping	Lunda
		Tuna
		Tunaberg
		Bergshammar
		Nyköpings S:t Nicolai
		Nyköpings Alla Helgona församling med Svärta
		Tystbergabygden
	Trosa	Alla
	Oxelösund	Alla
Östergötland	Norrköping	Kvarsebo
		Krokek
		Kvillinge
		Norrköpings Östra Eneby
		Norrköpings Hedvig
		Styrstad
		Dagsberg
		Östra Stenby
		Konungsund
		Furingstad
		Tåby
		Kuddby
		Östra Husby
		Häradshammar
		Jonsberg
		Rönö
		Östra Ny
		Å
		Svärtinge
	Söderköping	Skönberga
		S:t Anna
	Valdemarsvik	Alla

Län	Kommun	Församling utifrån 2004 års församlingsindelning
Kalmar	Torsås	Torsås
		Söderåkra
	Mörbylånga	Alla
	Kalmar	Alla
	Nybro	S:t Sigfrid
	Mönsterås	Alla
	Oskarshamn	Oskarshamn
		Döderhult
		Misterhult
	Västervik	Hjorted
		Västrum
		Gladhammar
		Hallingeberg
		Törnsfall
		Gamleby
		Odensvi
		Lofta
		Loftahammar
		Överum
		Ukna
		Västra Ed
		Västervik
	Borgholm	Alla
Blekinge	Olofström	Jämshög
	Karlskrona	Karlskrona stadsförs.
		Aspö
		Lyckå
		Kristianopel
		Jämjö
		Torhamn
		Sturkö
		Ramdala
		Rödeby
		Fridlevstad
		Sillhövda
		Nättraby
		Hasslö
	Ronneby	Ronneby
		Listerby
		Bräkne-Hoby
	Karlshamn	Karlshamn
		Hällaryd

SJVFS 2026:xx
Bilaga 2
Känsliga kustområden

Län	Kommun	Församling utifrån 2004 års församlingsindelning
		Åryd
		Asarum
		Mörrum
		Elleholm
	Sölvesborg	Alla
Skåne	Svalöv	Alla
	Staffanstorp	Alla
	Burlöv	Alla
	Vellinge	Alla
	Östra Göinge	Knislinge
		Gryt
		Kviinge
		Emmislöv
	Bjuv	Alla
	Kävlinge	Alla
	Lomma	Alla
	Svedala	Alla
	Skurup	Alla
	Sjöbo	Alla
	Hörby	Alla
	Höör	Alla
	Tomelilla	Alla
	Bromölla	Gualöv
		Ivetofta
	Perstorp	Alla
	Klippan	Alla
	Åstorp	Alla
	Båstad	Alla
	Malmö	Alla
	Lund	Alla
	Landskrona	Alla
	Helsingborg	Alla
	Höganäs	Alla
	Eslöv	Alla
	Ystad	Alla
	Trelleborg	Alla
	Kristianstad	Kristianstads Heliga Trefaldighet
		Norra Åsum
		Äsphult
		Träne-Djurröd
		Vä-Skepparslöv

Län	Kommun	Församling utifrån 2004 års församlingsindelning
		Köpinge
		Nosaby
		Fjälkestad
		Österslöv
		Araslöv
		Åhus
		Nymö
		Bäckaskog
		Fjälkinge
		Gustav Adolf-Rinkaby
		Maglehem
		Hörröd
		Huaröd
		Degeberga
		Vittskövle
		Östra Vram
		Västra Vram
		Linderöd
		Everödsbygden
	Simrishamn	Alla
	Ängelholm	Alla
	Hässleholm	Hässleholm
		Ignaberga
		Stoby-Norra Sandby
		Vinslöv
		Gumlösa
		Sörby
		Nävlinge
		Hästveda
		Farstorp
		Norra Åkarp
		Vankiva
		Norra Mellby
		Häglinge
		Brönnestad
		Matteröd
		Finja
		Västra Torup
Halland	Hylte	Drängsered
	Halmstad	Alla
	Laholm	Alla
	Falkenberg	Falkenberg

SJVFS 2026:xx
Bilaga 2
Känsliga kustområden

Län	Kommun	Församling utifrån 2004 års församlingsindelning
		Skrea
		Abild
		Asige
		Årstad
		Slöinge
		Eftra
		Stafsinge
		Morup
		Ljungby
		Vinberg
		Alfshög
		Vessige
		Askome
		Köinge
		Svartrå
		Okome
		Gällared
		Krogsered
	Varberg	Alla
	Kungsbacka	Alla
Västra Götaland	Härryda	Landvetter
		Råda
	Partille	Alla
	Öckerö	Alla
	Stenungsund	Alla
	Tjörn	Alla
	Orust	Alla
	Sotenäs	Alla
	Munkedal	Alla
	Tanum	Tanum
		Lur
		Kville
		Fjällbacka
		Bottna
		Svenneby
	Göteborg	Alla
	Mölndal	Alla
	Kungälv	Alla
	Lysekil	Alla
	Uddevalla	Alla
	Strömstad	Alla

(SJVFS 2021:37).

Bilaga 3
Känsliga områden enligt 5 § 2 förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket

De delar av Stockholms och Södermanlands län som inte angetts i bilaga 2 är känsliga områden enligt 5 § 2 förordningen om miljöhänsyn i jordbruket.

Nedan anges de delar av Uppsala, Östergötlands, Jönköpings, Kalmar, Västra Götalands, Värmlands, Örebro, Västmanlands och Dalarnas län som är känsliga områden enligt 5 § 2 förordningen om miljöhänsyn i jordbruket.

Län	**Kommun**	**Församling utifrån 2004 års församlingsindelning**
Uppsala	Håbo	Alla
	Knivsta	Alla
	Heby	Västerlövsta
		Huddunge
		Vittinge
		Nora
		Östervåla
		Harbo
	Tierp	Tolfta
		Vendel
		Tegelsmora
		Tierp
		Västland
	Uppsala	Uppsala domkyrkoförs.
		Helga Trefaldighet
		Gamla Uppsala
		Vaksala
		Danmark
		Funbo
		Hagby
		Ramsta
		Balingsta
		Västeråker
		Dalby
		Uppsala-Näs
		Läby
		Vänge
		Åland
		Skogs-Tibble
		Järlåsa
		Jumkil

SJVFS 2026:xx
Bilaga 3
Känsliga områden enligt 5 § 2 förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket

Län	Kommun	Församling utifrån 2004 års församlingsindelning
		Börje
		Åkerby
		Bälinge
		Skuttunge
		Tensta
		Lena
		Ärentuna
		Björklinge
		Viksta
		Knutby
		Faringe
		Almunge
		Gottsunda
		Stavby
		Tuna
		Rasbo
		Rasbokil
	Enköping	Alla
	Östhammar	Alunda
		Morkarla
Östergötland	Ödeshög	Stora Åby
		Svanshals
		Västra Tollstad
		Heda
		Rök
	Åtvidaberg	Grebo
		Värna
		Björsäter
		Hannäs
	Finspång	Risinge
	Linköping	Alla
	Norrköping	Norrköpings S:t Olai
		Norrköpings Matteus
		Norrköpings Borg
		Norrköpings S:t Johannes
		Tingstad
		Kullerstad
		Vånga
		Skärkind
		Kimstad
		Simonstorp
		Vrinnevi

Län	Kommun	Församling utifrån 2004 års församlingsindelning
	Söderköping	S:t Laurentii
		Drothem
		Västra Husby
		Gårdeby
		Östra Ryd
	Motala	Motala
		Brunneby
		Klockrike
		Älvestad
		Fornåsa
		Lönsås
		Ekebyborna
		Ask
		Varv och Styra
		Västra Stenby
		Fivelstad
	Vadstena	Alla
	Mjölby	Alla
Jönköping	Jönköping	Hakarp
		Huskvarna
		Svarttorp
		Lekeryd
		Rogberga
		Öggestorp
	Nässjö	Forserum
Kalmar	Nybro	Kristvalla
	Västervik	Dalhem
		Blackstad
Västra Götaland	Tanum	Naverstad-Mo
	Dals-Ed	Gesäter
		Rölanda
	Färgelanda	Alla
	Ale	Alla
	Lerum	Stora Lundby
	Vårgårda	Lena
		Hol
		Algutstorp
	Grästorp	Alla
	Essunga	Alla
	Gullspång	Amnehärad
		Södra Råda
	Bengtsfors	Ödskölt

Län	Kommun	Församling utifrån 2004 års församlingsindelning
		Bäcke
	Mellerud	Alla
	Lilla Edet	Alla
	Mark	Kinna
		Sätila
		Hyssna
		Hajom
		Berghem
		Fotskäl
		Tostared
		Surteby-Kattunga
		Öxnevalla
		Horred
		Istorp
	Herrljunga	Bråttensby
		Eggvena
		Fölene
		Remmene
		Källunga
		Mjäldrunga
	Vara	Alla
	Götene	Alla
	Tibro	Tibro
	Töreboda	Töreboda
		Fredsberg
		Bäck
		Fägre
	Vänersborg	Alla
	Trollhättan	Alla
	Alingsås	Alingsås
		Stora Mellby
		Magra
		Långared
		Erska
	Ulricehamn	Kärråkra
		Möne
	Åmål	Åmål
		Mo
		Tösse med Tydje
		Ånimskog
		Fröskog
	Mariestad	Alla

Län	Kommun	Församling utifrån 2004 års församlingsindelning
	Lidköping	Alla
	Skara	Alla
	Skövde	Alla
	Hjo	Mofalla
		Fridene
		Korsberga
	Tidaholm	Tidaholm
		Daretorp
		Velinga
		Baltak
		Fröjered
		Valstad
		Dimbo-Ottravad
		Varv
		Acklinga
		Hömb
		Kungslena
	Falköping	Falköping
		Friggeråker
		Hällestad-Trävattna
		Floby
		Sörby
		Gökhem
		Ullene
		Vilske-Kleva
		Marka
		Göteve
		Grolanda-Jäla
		Börstig
		Kinneved
		Luttra
		Karleby
		Åsle
		Tiarp
		Mularp
		Slöta
		Skörstorp
		Högstena
		Dala
		Borgunda
		Stenstorp
		Brunnhem

SJVFS 2026:xx
Bilaga 3
Känsliga områden enligt 5 § 2 förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket

Län	Kommun	Församling utifrån 2004 års församlingsindelning
		Segerstad
		Södra Kyrketorp
		Valtorp
		Håkantorp
		Torbjörntorp
		Gudhem
		Östra Tunhem
		Ugglum
		Bjurum
		Broddetorp
Värmland	Kil	Alla
	Hammarö	Alla
	Forshaga	Forshaga
	Grums	Grums
		Borgvik
		Ed
	Sunne	Västra Ämtervik
		Östra Ämtervik
	Karlstad	Karlstads domkyrkoförs.
		Grava
		Norrstrand
		Östra Fågelvik
		Väse
		Nyed
		Alster
		Nor
		Segerstad
		Västerstrand
	Kristinehamn	Kristinehamn
		Visnums-Kil
		Visnum
		Ölme
	Säffle	Säffle
		Tveta
		Bro
		Botilsäter
		Ölserud
		Millesvik
		Eskilsäter
		Ny-Huggenäs
		Kila
Örebro	Lekeberg	Kräcklinge

Län	Kommun	Församling utifrån 2004 års församlingsindelning
		Hackvad
		Edsberg
	Hallsberg	Hallsberg
		Viby
		Sköllersta
	Örebro	Alla
	Kumla	Alla
	Lindesberg	Lindesberg
		Näsby
		Fellingsbro
Västmanland	Surahammar	Alla
	Kungsör	Alla
	Hallstahammar	Alla
	Norberg	Karbenning
	Västerås	Alla
	Sala	Sala
		Västerfärnebo
		Fläckebo
		Norrby
		Tärna
		Kumla
		Kila
	Köping	Alla
	Arboga	Alla
Dalarna	Säter	Säter
		Stora Skedvi
		Gustafs
	Hedemora	Alla
	Avesta	Folkärna

(SJVFS 2015:21).

Bilaga 4
Slättbygder

Områden som är att anse som slättbygder i Värmlands, Örebro och Västmanlands län enligt 5 d § föreskrifterna

Län	Kommun	Församling, enligt 2004 års församlingsindelning
Värmland	Kil	Stora Kil
		Frykerud
	Hammarö	Hammarö
	Forshaga	Forshaga
		Nedre Ullerud
	Grums	Grums
		Borgvik
		Ed
	Karlstad	Karlstads domkyrko-församling
		Norrstrand
		Östra Fågelvik
		Väse
		Nyed
		Alster
		Grava
		Nor
		Segerstad
		Västerstrand
	Kristinehamn	Alla
	Säffle	Säffle
		Tveta
		Bro
		Botilsäter
		Ölserud
		Millesvik
		Eskilsäter
		Ny–Huggenäs
		Gillberga
		Kila
Örebro	Lekeberg	Hidinge
		Knista
		Kräcklinge

Län	Kommun	Församling, enligt 2004 års församlingsindelning
		Hackvad
		Edsberg
	Hallsberg	Hallsberg
		Viby
		Sköllersta
	Örebro	Örebro Nikolai
		Örebro Olaus Petri
		Längbro
		Almby
		Mosjö
		Täby
		Tysslinge
		Axberg
		Asker
		Stora Mellösa
		Norrbyås
		Gällersta
		Glanshammar
		Mikael
		Adolfsberg
	Kumla	Alla
	Lindesberg	Näsby
		Fellingsbro
Västmanland	Kungsör	Alla
	Hallstahammar	Alla
	Västerås	Alla
	Sala	Alla
	Köping	Köping
		Himmeta–Bro
		Kolsva
		Odensvi
		Munktorp
	Arboga	Alla

(SJVFS 2021:37).

Bilaga 5

Har upphävts genom (SJVFS 2012:41).

Bilaga 6
Beräkning av kvävegödslingsbehovet

Poster		**KG KVÄVE PER HEKTAR**
Rekommenderad kvävegiva för aktuell gröda vid den förväntade skördenivån För att kunna skatta möjlig skördenivå ska historiska skördeuppgifter användas eller göras med utgångspunkt från markbeskaffenhet (jordart, markförhållanden), klimat, möjlighet till bevattning, markanvändning, jordbruks-metoder och normal tidpunkt för sådd.		……
Gör justering genom avdrag för följande:		
Nettomineralisering av markens förråd av organiskt kväve genom		
- Stallgödselns långtidseffekt*		- ……
- Förfruktseffekt från föregående gröda Hänsyn tas även till kväveverkan från gröngödslings- och fånggrödor		- ……
- Mulljord		- ……
Planerad tillförsel av stallgödsel och andra organiska gödselmedel till årets gröda Kväveverkan från dessa gödselmedel ska värderas med hänsyn till gödselslag, mängd, spridningsteknik och spridningstidpunkt.		- ……
Årets beräknade behov av mineralgödselkväve eller annan kompletteringsgödsling med kväve		= ……

*Vid beräkning av gödslingsbehovet till vall behöver inte hänsyn tas till stallgödselns långtidseffekt.
(SJVFS 2021:37).

Bilaga 7
Schablonvärden för producerad mängd gödsel (inkl nederbörd) för olika djurslag och olika lagringstider

Allmänna råd till 6 § förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket samt 4 a § föreskrifterna

	Producerad mängd gödsel per djurplats vid olika lagringstid (m^3)												
Djurslag	**Fastgödsel[a)]**				**Urin + gödselvatten**				**Flytgödsel[b)]**				
Beräkningsenhet	**Lagringstid (månader)**				**Lagringstid (månader)**				**Lagringstid (månader)**				
	6	**8**	**10**	**12**	**6**	**8**	**10**	**12**	**6**	**8**	**10**	**12**	
Mjölkko, 8 000 kg ECM[c)]/år	7,1	9,5	11,9	14,3	4,4	5,9	7,3	8,8	14,5	19,4	24,2	29,1	
Mjölkko, 10 000 kg ECM[c)]/år	7,2	9,6	12,0	14,4	4,5	6,0	7,5	9,0	14,8	19,7	24,6	29,5	
Mjölkko, 12 000 kg ECM[c)]/år	8,0	10,7	13,4	16,1	5,1	6,8	8,5	10,2	16,6	22,1	27,6	33,1	
Mjölkko EKO, 8 000 kg ECM[c)]/år	6,6	8,8	11,0	13,2	4,0	5,4	6,7	8,0	13,4	17,8	22,3	26,7	
Mjölkko EKO, 10 000 kg ECM[c)]/år	7,4	9,9	12,3	14,8	4,6	6,1	7,7	9,2	15,2	20,2	25,3	30,3	
Diko inkl. kalv upp till 6 mån[d)]	4,0	5,3	6,6	7,9	2,8	3,8	4,7	5,7	7,5	9,9	12,4	14,9	
Mellankalv 2–8 mån, 2,0 omg./år	2,3	3,1	3,9	4,7	1,6	2,1	2,6	3,2	4,1	5,5	6,8	8,2	
Kviga mjölkras <1 år (2–12 mån), 1,0 omg./år	1,6	2,1	2,6	3,1	1,0	1,4	1,7	2,1	2,7	3,7	4,6	5,5	
Kviga mjölkras >1 år (12–24 mån), 1,0 omg./år	2,9	3,8	4,8	5,7	2,2	2,9	3,6	4,4	5,4	7,2	9,0	10,8	
Intensiv tjur mjölkras, 2–16 mån, 0,86 omg./år	2,6	3,5	4,4	5,3	1,8	2,4	3,0	3,6	4,7	6,2	7,8	9,4	

Djurslag	Producerad mängd gödsel per djurplats vid olika lagringstid (m^3)											
	Fastgödsel[a)]				Urin + gödselvatten				Flytgödsel[b)]			
Beräkningsenhet	Lagringstid (månader)				Lagringstid (månader)				Lagringstid (månader)			
	6	**8**	**10**	**12**	**6**	**8**	**10**	**12**	**6**	**8**	**10**	**12**
Extensiv tjur mjölkras, 2–20 mån, 0,67 omg./år	3,0	4,0	5,0	6,0	2,0	2,6	3,3	4,0	5,3	7,1	8,9	10,6
Stut mjölkras 2–24 mån, 0,55 omg./år	2,7	3,7	4,6	5,5	2,1	2,8	3,5	4,2	5,1	6,9	8,6	10,3
Rekryteringskviga köttras 6–8 mån, 1,0 omg./år[d)]	2,5	3,3	4,1	5,0	1,9	2,5	3,2	3,8	4,7	6,2	7,8	9,3
Slaktkviga lätt köttras 6–22 mån, 0,75 omg./år	3,0	4,0	5,0	6,0	2,2	3,0	3,7	4,5	5,6	7,5	9,3	11,2
Intensiv tjur lätt köttras, 6–13 mån, 1,0 omg./år[e)]	3,0	3,5	3,5	3,5	1,6	1,9	2,1	2,3	5,2	6,1	6,2	6,3
Extensiv tjur lätt köttras 6–18 mån, 1,0 omg./år	3,4	4,5	5,6	6,7	2,2	3,0	3,7	4,5	6,1	8,2	10,2	12,2
Stut lätt köttras, 6–22 mån, 0,75 omg./år	3,5	4,7	5,9	7,0	2,7	3,6	4,5	5,4	6,7	8,9	11,1	13,4
Slaktkviga tung köttras 6–18 mån, 1,0 omg./år	3,2	4,3	5,3	6,4	2,6	3,4	4,3	5,1	6,1	8,1	10,2	12,2
Intensiv tjur tung köttras, 6–13 mån, 1,0 omg./år[e)]	3,4	4,0	4,0	4,0	1,9	2,3	2,5	2,7	6,0	7,0	7,1	7,3
Extensiv tjur tung köttras 6–18 mån, 1,0 omg./år	3,7	4,9	6,1	7,4	2,5	3,3	4,1	5,0	6,7	9,0	11,2	13,5
Stut tung köttras, 6–18 mån, 1,0 omg./år	3,7	4,9	6,2	7,4	3,0	4,0	5,0	6,0	7,2	9,5	11,9	14,3
Get 800 kg mjölk	0,8	1,1	1,4	1,7	0,6	0,8	1,0	1,2	1,2	1,6	2,0	2,4

SJVFS 2026:xx

Bilaga 7

Schablonvärden för producerad mängd gödsel (inkl nederbörd) för olika djurslag och olika lagringstider

Djurslag	Producerad mängd gödsel per djurplats vid olika lagringstid (m^3)											
	Fastgödsel[a)]				Urin + gödselvatten				Flytgödsel[b)]			
Beräkningsenhet	Lagringstid (månader)				Lagringstid (månader)				Lagringstid (månader)			
	6	**8**	**10**	**12**	**6**	**8**	**10**	**12**	**6**	**8**	**10**	**12**
Slaktgris 3,0 omg./år (30–120 kg)	0,4	0,5	0,6	0,7	0,9	1,2	1,4	1,7	1,4	1,9	2,4	2,8
Slaktgris EKO (25–110 kg)	0,5	0,6	0,8	1,0	0,6	0,8	1,0	1,2	1,5	2,0	2,5	3,0
Digivande sugga (inkl. 10,7 smågrisar till 10 kg per omgång)	1,9	2,5	3,1	3,7	2,3	3,1	3,9	4,7	5,0	6,7	8,3	10,0
Sinsugga	0,6	0,8	1,0	1,2	0,9	1,2	1,4	1,7	1,5	2,1	2,6	3,1
Avvanda smågrisar (10–30 kg)	0,16	0,21	0,27	0,32	0,28	0,37	0,47	0,56	0,49	0,65	0,82	0,98
Galt	0,6	0,8	0,9	1,1	0,5	0,7	0,9	1,0	1,8	2,4	3,0	3,6
					Kletgödsel							
Värphöns 100 st, inredd bur	1,6	2,1	2,6	3,1	1,9	2,6	3,2	3,9	4,8	6,4	8,0	9,6
Värphöns 100 st, frigående	1,5	2,0	2,5	3,0	2,1	2,8	3,4	4,1	5,1	6,8	8,5	10,2
Värphöns EKO 100 st	1,5	2,0	2,5	3,0	2,1	2,8	3,4	4,1	-	-	-	-
Unghöns 100 st,0–16 v 2,2 omg./år	0,4	0,6	0,7	0,9	0,6	0,8	1,0	1,2	1,5	2,0	2,5	3,0
Unghöns 100 st,0–16 v EKO	0,5	0,6	0,8	0,9	0,7	0,9	1,1	1,3	-	-	-	-

Djurslag	Producerad mängd gödsel per djurplats vid olika lagringstid (m^3)													
	Fastgödsel[a)]					Urin + gödselvatten					Flytgödsel[b)]			
Beräkningsenhet	Lagringstid (månader)					Lagringstid (månader)					Lagringstid (månader)			
	6	**8**	**10**	**12**		**6**	**8**	**10**	**12**		**6**	**8**	**10**	**12**
Kanin (chinchilla) avelshona + 32 ungar/år	0,4	0,5	0,7	0,8		-	-	-	-		-	-	-	-
Mink, avelshona (inkl. hane) samt 4,5–5 valpar/år	0,04	0,05	0,06	0,07		-	-	-	-		-	-	-	-

a) Volymvikt för fastgödsel: Nöt, sugga och slaktsvin 750 kg/m3; värphöns och unghöns 900 kg/m3. Ts-halt: Nöt 18 %, svin 24 %, värphöns och unghöns 30 %.

b) Volymvikt för flytgödsel: 1 000 kg/m3. Ts-halt före tillskott av nederbörd: Mjölkkor 9 %, övriga nöt 10 %, slaktsvin 6 %, sugga 8 %, sinsugga 10 %, värphöns och unghöns 12 %.

c) ECM = energikorrigerad mjölk.

d) Detta är ett viktat medelvärde för lätt och tung köttras samt vinter- och vårkalvning (45% lätt ras vårkalvning,22% lätt ras vinterkalvning, 22% tung ras vårkalvning och 11% tung ras vinterkalvning).

e) Uppfödningstiden är 7 månader och stallplatsen är tom resterande 5 månader av året.

Antalet omgångar, smågrisar, ungar, valpar och lamm anges som ett årsgenomsnitt.

Bilaga 7

Schablonvärden för producerad mängd gödsel (inkl nederbörd) för olika djurslag och olika lagringstider

	Djupströgödsel[a)]			
Djurslag	**Lagringstid (månader)**			
Beräkningsenhet	**6**	**8**	**10**	**12**
Slaktkyckling 100 st, 7,0 omg./år	0,7	1,0	1,2	1,5
Kalkon 100 st, 2,3 omg./år[b)]	2,4	3,1	3,9	4,7
Kalkonhöna 100 st 0–10 v, 2,3 omg./år	1,0	1,4	1,7	2,1
Kalkontupp 100 st 0–19 v, 2,3 omg./år	3,7	4,9	6,1	7,3
Struts för köttproduktion	0,2	0,3	0,4	0,5
Häst, fritid (500 kg)	5,0	6,6	8,3	9,9
Häst, ponny (300 kg)	3,5	4,7	5,9	7,1
Får, 6 mån stallperiod	1,0	1,4	1,7	2,0
Get, 800 kg mjölk	1,1	1,4	1,8	2,1
Diko, totalt 12 mån	4,4	5,9	7,4	8,9
Mjölkko, 8 000 kg ECM[c)]/år	14,4	19,2	23,9	28,7
Mjölkko, 10 000 kg ECM[c)]/år	14,6	19,5	24,4	29,3
Mjölkko, 12 000 kg ECM[c)]/år	15,3	20,3	25,4	30,5

	Djupströgödsel[a)]			
Djurslag	**Lagringstid (månader)**			
Beräkningsenhet	**6**	**8**	**10**	**12**
Mjölkko EKO, 8 000 kg ECM[c)]/år	14,0	18,6	23,3	27,9
Mjölkko EKO, 10 000 kg ECM[c)]/år	14,8	19,7	24,6	29,5
Diko inkl. kalv upp till 6 mån[b)]	4,0	5,3	6,6	7,9
Mellankalv 2–8 mån, 2,0 omg./år	2,8	3,7	4,6	5,6
Kviga mjölkras <1 år (2–12 mån), 1,0 omg./år	1,5	2,0	2,5	3,1
Kviga mjölkras >1 år (12–24 mån), 1,0 omg./år	3,1	4,2	5,2	6,3
Intensiv tjur mjölkras, 2–16 mån, 0,86 omg./år	3,8	5,1	6,3	7,6
Extensiv tjur mjölkras, 2–20 mån, 0,67 omg./år	3,8	5,0	6,3	7,5
Stut mjölkras 2–24 mån, 0,55 omg./år	3,0	4,0	5,0	6,0
Rekryteringskviga köttras 6–8 mån, 1,0 omg./år[b)]	3,3	4,4	5,4	6,5
Slaktkviga lätt köttras 6–22 mån, 0,75 omg./år	4,3	5,7	7,2	8,6
Intensiv tjur lätt köttras, 6–13 mån, 1,0 omg./år[e)]	6,0	7,0	7,0	7,0
Extensiv tjur lätt köttras 6–18 mån, 1,0 omg./år	6,2	8,3	10,3	12,4
Stut lätt köttras, 6–22 mån, 0,75 omg./år	5,3	7,0	8,8	10,5
Slaktkviga tung köttras 6–18 mån, 1,0 omg./år	4,3	5,7	7,1	8,6

SJVFS 2026:xx

Bilaga 7

Schablonvärden för producerad mängd gödsel (inkl nederbörd) för olika djurslag och olika lagringstider

	Djupströgödsel[a)]			
Djurslag	**Lagringstid (månader)**			
Beräkningsenhet	**6**	**8**	**10**	**12**
Intensiv tjur tung köttras, 6–13 mån, 1,0 omg./år[e)]	7,1	8,2	8,2	8,2
Extensiv tjur tung köttras 6–18 mån, 1,0 omg./år	7,0	9,3	11,6	13,9
Stut tung köttras, 6–18 mån, 1,0 omg./år	5,1	6,8	8,5	10,1
Slaktgris 3,0 omg./år (30–120 kg)	0,7	0,9	1,1	1,3
Slaktgris EKO (25–110 kg)	0,9	1,1	1,4	1,7
Digivande sugga (inkl. 10,7 smågrisar till 10 kg per omgång)	2,8	3,7	4,6	5,5
Sinsugga	1,4	1,9	2,4	2,9
Avvanda smågrisar (10–30 kg)	0,22	0,29	0,36	0,40
Galt	1,4	1,9	2,3	2,8

a) Volymvikt för djupströgödsel: Slaktkyckling och kalkon: 600 kg/m3, övriga djurslag: 500 kg/m3.Ts-halt: Nöt 28 %, svin 30 %, slaktkyckling och kalkon 50 %.

b) Genomsnitt för kalkonhöna 0–10 v och kalkontupp 0–19 v.

c) ECM = energikorrigerad mjölk.

d) Detta är ett viktat medelvärde för lätt och tung köttras samt vinter- och vårkalvning (45% lätt ras vårkalvning, 22% lätt ras vinterkalvning, 22% tung ras vårkalvning och 11% tung ras vinterkalvning).

e) Uppfödningstiden är 7 månader och stallplatsen är tom resterande 5 månader av året.

Antalet omgångar, smågrisar, ungar, valpar och lamm anges som ett årsgenomsnitt.

I ovanstående schablonvärden har träck- och urinproduktion, strötillsats, omsättningsförluster, rengöringsvatten samt vattenspill summerats.

Tillskottet som kommer från nederbörd har beräknats utifrån hälften av en årsmedelnederbörd på 600 mm, dvs. 300 mm, 3 m lagringsdjup i flytgödsel- och urinbehållare och efter en gödselplatta med 1 m lagringshöjd för fastgödsel.

Utöver angiven vattentillsats tillkommer diskvatten för mjölkkor. Denna mängd kan skattas till

1. 300 liter/mån och mjölkko för en besättning upp till 200 kor
2. 200 liter/mån och mjölkko för en besättning större än 200 kor
3. 450 liter/mån och mjölkko för en besättning med mjölkrobot

Om gödselvårdsanläggningen har tak, från vilket nederbörden avleds, minskar uppsamlingsbehovet för nederbörd. Tak över flytgödsel- och urinbehållare kan schablonmässigt sägas minska lagringsbehovet med 10 % respektive 5 %. Tak över gödselplattan minskar schablonmässigt lagringsbehovet av urin vid nötkreaturshållning med ca 40 % och vid svinhållning med ca 20 %.

(SJVFS 2026:xx).

Bilaga 8
Schablonvärden för fosforutsöndring från olika djurslag

Allmänna råd till 8 § föreskrifterna

Djurslag och produktionsform	Utsöndrad mängd fosfor per djurplats och år (kg)
Fjäderfän	
Slaktkyckling 100 st, 7,0 omg./år	7,5
Värphöns EKO 100 st	18,3
Värphöns 100 st inredd bur	14,1
Värphöns 100 st frigående	15,5
Unghöns 100 st 0–16 v EKO,	6,0
Unghöns 100 st 0–16 v, 2,2 omg./år	6,0
Kalkon 100 st, 2,3 omg./år	34,9
Kalkonhöna 100 st 0–10 v, 2,3 omg./år	16,0
Kalkontupp 100 st 0–19 v, 2,3 omg./år	53,8
Gris	
Slaktgris 3,0 omg./år (30–120 kg)	1,6
Slaktgris EKO (25–110 kg)	3,5
Digivande sugga (inkl 10,7 smågrisar till 10 kg per omgång)	8,4
Sinsugga	2,6
Avvanda smågrisar (10–30 kg)	0,7
Galt	2,5
Nöt	
Mjölkko 8 000 kg ECM[a)]/år	15,2
Mjölkko 10 000 kg ECM[a)]/år	16,5
Mjölkko 12 000 kg ECM[a)]/år	21,0
Mjölkko EKO 8 000 kg ECM[a)]/år	14,0
Mjölkko EKO 10 000 kg ECM[a)]/år	17,7
Diko inkl. kalv upp till 6 mån[b)]	8,7
Mellankalv 2–8 mån, 2,0 omg./år	5,9
Kviga mjölkras <1 år (2–12 mån), 1,0 omg./år	3,9
Kviga mjölkras >1 år (12–24 mån), 1,0 omg./år	8,1
Intensiv tjur mjölkras, 2–16 mån, 0,86 omg./år	7,0
Extensiv tjur mjölkras, 2–20 mån, 0,67 omg./år	6,2
Stut mjölkras 2–24 mån, 0,55 omg./år	7,1
Rekryteringskviga köttras 6–8 mån, 1,0 omg./år[b)]	7,0
Slaktkviga lätt köttras 6–22 mån, 0,75 omg./år	7,8
Intensiv tjur lätt köttras, 6–13 mån, 1,0 omg./år	5,1
Extensiv tjur lätt köttras 6–18 mån, 1,0 omg./år	7,6
Stut lätt köttras, 6–22 mån, 0,75 omg./år	9,0
Slaktkviga tung köttras 6–18 mån, 1,0 omg./år	8,4

Djurslag och produktionsform	**Utsöndrad mängd fosfor per djurplats och år (kg)**
Intensiv tjur tung köttras, 6–13 mån, 1,0 omg./år	6,0
Extensiv tjur tung köttras 6–18 mån, 1,0 omg./år	7,5
Stut tung köttras, 6–18 mån, 1,0 omg./år	9,5
Häst	
Häst, fritid (500 kg)	8,9
Häst, ponny (300kg)	6,4
Får och getter	
Får, 6 mån stallperiod (+1,8 lamm)	1,5
Get 800 kg mjölk	1,7
Övrigt	
Kaniner (även chinchilla), avelshona inkl 32 ungar/år	1,6
Mink, avelshona inkl del av hane samt 4,5–5 valpar/år	1,1
Struts för köttproduktion	3,9

a) ECM = energikorrigerad mjölk.

b) Detta är ett viktat medelvärde för lätt och tung köttras samt vinter- och vårkalvning (45% lätt ras vårkalvning, 22% lätt ras vinterkalvning, 22% tung ras vårkalvning och 11% tung ras vinterkalvning). Antalet omgångar, smågrisar, ungar, valpar och lamm anges som ett årsgenomsnitt.

(SJVFS 2026:XX).

Bilaga 9
Schablonvärden för kväveinnehåll

Allmänna råd till 19 a § föreskrifterna

Djurslag/gödselhantering	Flytgödsel	Fastgödsel	Kletgödsel	Djupströgödsel
	Kg kväve per djurplats och år (kvar i gödseln efter lagring)	Kg kväve per djurplats och år (kvar i gödseln efter lagring)	Kg kväve per djurplats och år (kvar i gödseln efter lagring)	Kg kväve per djurplats och år (kvar i gödseln efter lagring)
Fjäderfän				
Slaktkyckling 100 st, 7,0 omg./år djupströgödsel	-	-	-	33
Värphöns EKO 100 st	-	57	63	-
Värphöns 100 st inredd bur	60	50	55	-
Värphöns 100 st frigående	62	51	56	-
Unghöns 100 st 0–16v EKO	-	21	23	-
Unghöns 100 st 0–16v, 2,2 omg./år	20	16	18	-
Kalkon 100 st, 2,3 omg./år	-	-	-	102
Kalkonhöna 100 st 0–10 v, 2,3 omg./år	-	-	-	48
Kalkontupp 100 st 0–19 v, 2,3 omg./år djupströgödsel	-	-	-	155

Djurslag/gödselhantering	Flytgödsel	Fastgödsel	Urin	Djupströgödsel
	Kg kväve per djurplats och år (kvar i gödseln efter lagring)	Kg kväve per djurplats och år (kvar i gödseln efter lagring)	Kg kväve per djurplats och år (kvar i gödseln efter lagring)	Kg kväve per djurplats och år (kvar i gödseln efter lagring)
Gris				
Slaktgris 3,0 omg./år (30–120 kg)	8,5	4,1	3,0	6,5
Slaktgris EKO (25–110 kg)	11,6	5,9	4,2	7,8
Digivande sugga (inkl 10,7 smågrisar till 10 kg per omgång)	33	16	12	26
Sinsugga	11,8	5,7	4,1	9,7
Avvanda smågrisar (10–30 kg)	3,4	1,6	1,2	2,7
Galt	11,4	5,5	4,0	9,4
Nöt				
Mjölkko 8 000 kg ECM[a)]/år	120	63	39	103
Mjölkko 10 000 kg ECM[a)]/år	129	68	42	109
Mjölkko 12 000 kg ECM[a)]/år	161	85	53	114
Mjölkko EKO 8 000 kg ECM[a)]/år	108	57	35	94
Mjölkko EKO 10 000 kg ECM[a)]/år	134	70	43	113
Diko inkl. kalv upp till 6 mån[b)]	72	34	27	54
Mellankalv 2–8 mån, 2,0 omg./år	35	19	11	28
Kviga mjölkras <1 år (2–12 mån), 1,0 omg./år	22	11	7,5	17

SJVFS 2026:xx
Bilaga 9
Schablonvärden för kväveinnehåll

Djurslag/gödselhantering	Flytgödsel	Fastgödsel	Urin	Djupströgödsel
	Kg kväve per djurplats och år (kvar i gödseln efter lagring)	Kg kväve per djurplats och år (kvar i gödseln efter lagring)	Kg kväve per djurplats och år (kvar i gödseln efter lagring)	Kg kväve per djurplats och år (kvar i gödseln efter lagring)
Kviga mjölkras >1 år (12–24 mån), 1,0 omg./år	51	25	18	39
Intensiv tjur mjölkras 2–16 mån, 0,86 omg./år	45	25	14	37
Extensiv tjur mjölkras 2–20 mån, 0,67 omg./år	45	25	14	36
Stut mjölkras 2–24 mån, 0,55 omg./år	47	23	17	36
Rekryteringskviga köttras 6–18 mån, 1,0 omg./år[b)]	43	21	16	33
Slaktkviga lätt köttras 6–22 mån, 0,75 omg./år	51	26	18	39
Intensiv tjur lätt köttras 6–13 mån, 1,0 omg./år	31	17	9,8	25
Extensiv tjur lätt köttras 6–18 mån, 1,0 omg./år	55	30	17	45
Stut lätt köttras 6–22 mån, 0,75 omg./år	62	31	22	48
Slaktkviga tung köttras 6–18 mån, 1,0 omg./år	57	27	21	43
Intensiv tjur tung köttras 6–13 mån, 1,0 omg./år	37	20	12	30
Extensiv tjur tung köttras 6–18 mån, 1,0 omg./år	62	33	19	50
Stut tung köttras 6–18 mån, 1,0 omg./år	68	32	25	52
Häst				
Häst, fritid (500 kg)	-	-	-	27
Häst, ponny (300 kg)	-	-	-	19

Djurslag/gödselhantering	Flytgödsel	Fastgödsel	Urin	Djupströgödsel
	Kg kväve per djurplats och år (kvar i gödseln efter lagring)	Kg kväve per djurplats och år (kvar i gödseln efter lagring)	Kg kväve per djurplats och år (kvar i gödseln efter lagring)	Kg kväve per djurplats och år (kvar i gödseln efter lagring)
Får och getter				
Får, 6 mån stallperiod (+1,8 lamm)	-	-	-	8,9
Get 800 kg mjölk	11,4	5,8	3,7	7,4
Övrigt				
Kaniner (även chinchilla), avelshona inkl 32 ungar/år	-	5,8	-	-
Mink, avelshona inkl del av hane samt 4,5–5 valpar/år	-	2,4	-	-
Struts för köttproduktion	-	-	-	8,0

a) ECM = energikorrigerad mjölk

b) Detta är ett viktat medelvärde för lätt och tung köttras samt vinter- och vårkalvning (45% lätt ras vårkalvning, 22% lätt ras vinterkalvning, 22% tung ras vårkalvning och 11% tung ras vinterkalvning).

Antalet omgångar, smågrisar, ungar, valpar och lamm anges som ett årsgenomsnitt.

(SJVFS 2026:xx).

Bilaga 10
Schablonvärden för innehåll av fosfor och lättillgängligt kväve i stallgödsel

Allmänna råd till 2 kap. 3 § miljöbalken, samt 19 b, 20 och 20 a §§ föreskrifterna

Gödseltyp	Fosfor, kg per 10 ton gödsel	Lättillgängligt kväve, kg per 10 ton gödsel
Fastgödsel, nöt	15	10
Fastgödsel, gris	25	10
Fastgödsel, höns	41	90
Fastgödsel, slaktkycklingar	88	110*
Fastgödsel, häst	15	5
Djupströgödsel, nöt	15	5
Djupströgödsel, gris	15	5
Urin, nöt, täckt behållare	<1	30
Urin, gris, täckt behållare	2	15
Flytgödsel, nöt, 9 % torrsubstanshalt	6	15
Flytgödsel, gris, 8 % torrsubstanshalt	8	20
Flytgödsel, gris, 6 % torrsubstanshalt	6	15

*I tabellvärdet för slaktkycklinggödsel har även hänsyn tagits till att en del av urinsyran i gödseln omvandlas till lättillgängligt kväve. Det betyder att innehållet av lättillgängligt kväve som kommer grödorna tillgodo blir större i denna gödsel än vad en analys visar.
I tabellvärdet för nötgödsel har även hänsyn tagits till att en del av det lättillgängliga kvävet i samband med omsättningen byggs in i den organiska substansen i marken. Det betyder att innehållet av lättillgängligt kväve som kommer grödorna tillgodo blir mindre i denna gödsel än vad en analys visar.

(SJVFS 2026:XX).

Bilaga 11
Olika grödors förfruktseffekt

Allmänna råd till 2 kap. 3 § miljöbalken samt 20 § föreskrifterna (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring.

Olika grödors förfruktseffekt uttryckta som kväveefterverkan, kg kväve/ha.

Förfrukt	Eftergröda	Kväveefterverkan, kg kväve/ha
Korn, höstsäd	Höstvete	0
	Vårsäd	0
Havre	Höstvete	0
	Vårvete	0
Gräsvall	Höstvete	15
	Vårsäd	15
Blandvall	Höstvete	40
	Vårsäd	40
Foderärter	Höstvete	35
	Vårsäd	25
Åkerbönor	Höstvete	25
	Vårsäd	25
Höstraps	Höstvete	40
Våroljeväxter	Höstvete	20
	Vårsäd	20
Sockerbetor	Höstvete	25
	Vårsäd	20
Potatis	Vårsäd	0
	Höstsäd	0

Utgångspunkten för värdena är att förfruktsvärdet av höstsäd och korn är satt till noll.
Övriga förfrukters inverkan på eftergrödan är angiven som skillnad i förhållande till höstsäd och korn.

Förfruktseffekt uttryckta som kväveefterverkan i kg kväve/ha efter fånggrödor och mellangrödor samt gröngödslingsvallar

Grödtyp	**Kväveefterverkan, kg kväve/ha**	
Fånggrödor eller mellangrödor insådda i vår- eller höstsäd	**Höstplöjning**	**Vårplöjning**
Rajgräs	0	0
Rödklöver	35	45
Vitklöver	40	45
Rödklöver och rajgräs i blandning	20	15
Gröngödslingsvall	**Tidig höstplöjning och höstsådd**	**Sen höstplöjning eller vårplöjning och vårsådd**
Rödklöver, alsikeklöver	80	90
Rödklöver+gräs	50	60
Vitklöver	90	100
Vitklöver+gräs	60	80
Rajgräs	0	0

(SJVFS 2021:37).

Bilaga 12
Långsiktig kväveverkan av stallgödsel

Allmänna råd till 2 kap. 3 § miljöbalken samt 20 § Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring.

Långsiktig kväveverkan av stallgödsel efter minst 30 års djurhållning med angivet djurantal

Antal djur per hektar (motsvarar 1 djurenhet)	Långsiktig kväveverkan* (kg/hektar och år)
1 mjölkko	20
6 kalvar, 1–6 månader	21
3 övriga nöt, 6 månader eller äldre	22
10 slaktgrisplatser	15
3 suggor i produktion	18
100 värphöns	10
200 slaktkycklingar	10

* Värdena gäller för all växtodling förutom vall. I kväverekommendationerna till vall (Jordbruksverkets Rekommendationer för gödsling och kalkning) ingår redan en långsiktig kväveeffekt motsvarande 20 kg per hektar och år.

(SJVFS 2021:37).

Östertälje Tryckeri AB, Skarpnäck, 2026

Jordbruksverket

Konsekvensutredning

Datum
2026-06-02

Diarienummer
4.2.16-11453/2025

Förslag till ändrade föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring

FÖRSLAG TILL ÄNDRADE FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD (SJVFS 2004:62) OM MILJÖHÄNSYN I JORDBRUKET VAD AVSER VÄXTNÄRING 1

1 ALLMÄNT 2

2 BEMYNDIGANDEN M.M. 14

3 FÖRETAG 16

4 STATEN OCH KOMMUNER 29

5 SAMRÅD 34

6 IKRAFTTRÄDANDE OCH UTVÄRDERING 34

1 Allmänt

Kontaktpersoner hos Jordbruksverket:

Hanna Lindgren hanna.lindgren@jordbruksverket.se 036-15 50 85
Johannes Eskilsson johannes.eskilsson@jordbruksverket.se 036-15 61 58

1.1 Föreskrifter som ändras

Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring.

Tabell 1 Nya eller ändrade paragrafer

Kapitel	Paragraf	Avseende	*Anmärkning*
	1 §	Definition	*Ändrad*
	8 §	Begränsning av fosfortillförsel via stallgödsel och andra organiska gödselmedel	*Ändrad*
	10 §	Undantag för jordbruksföretag med högst tio djurenheter	*Upphävd*
	13 §	Dokumentationsskyldighet när man tar emot stallgödsel eller andra organiska gödselmedel	*Ändrad*
	14 §	Dokumentationsskyldighet när man för bort stallgödsel	*Ändrad*
	20 §	Undantag från dokumentationsskyldighet av kvävetillförsel	*Ändrad*
	20 a §	Dokumentationskrav för planerad fosfortillförsel	*Ny*
Allmänt råd	20 a §	Allmänt råd för angivande av planerad fosfortillförsel	*Nytt*
	30 §	Godkända grödor för höst- och vinterbevuxen mark	*Ändrad*
	31 §	Godkända markkategorier för höst- och vinterbevuxen mark	*Ändrad*
	32 §	Tidpunkt för sådd	*Ändrad*
	33 §	Tidpunkt för avbruten tillväxt	*Ändrad*
Bilaga	7	Schablonvärden för producerad mängd gödsel (inkl. nederbörd) för olika djurslag och olika lagringstider	*Ändrad*
Bilaga	8	Schablonvärden för fosforutsöndring från olika djurslag	*Ändrad*
Bilaga	9	Schablonvärden för kväveinnehåll	*Ändrad*
Bilaga	10	Schablonvärden för innehåll av lättillgängligt kväve i stallgödsel	*Ändrad*

1.2 Förslaget berör

☒ Företag

☐Andra enskilda

☒Kommuner

☐Regioner

☒Staten

1.3 Problemet och vilken förändring som eftersträvas

Jordbruksverket har tagit fram förslag till ändring av Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring. Vi ska göra tillägg som vi är ålagda att göra genom Jordbruksverkets regleringsbrev för budgetår 2025[1]. Vi gör även ändringar så reglerna blir tydligare och lättare att följa. Samtidigt förenklar vi regelverket genom att ta bort krav som inte bedöms nödvändiga för att uppnå föreskrifternas syfte. Vi bedömer även att vi behöver uppdatera och komplettera de bilagor som hör till de allmänna råden för att de ska spegla aktuell kunskap på området och underlätta regelefterlevnad.

1.3.1 Redaktionella ändringar

I samband med de föreslagna ändringarna har ett antal redaktionella justeringar gjorts i syfte att göra föreskrifterna tydligare och mer lättlästa. Detta innefattar bland annat att vissa rubriker tagits bort eller omformulerats. Vidare har vissa textavsnitt strukturerats om till punktlistor för att öka överskådligheten och förbättra textens läsbarhet. Då dessa ändringar endast är språkliga eller formella och inte innebär någon förändring i sak för de berörda aktörerna, behandlas de inte ytterligare i denna konsekvensutredning.

1.3.2 Ändring i 1 §

I 1 § definieras centrala begrepp, däribland fånggrödor som växtlighet som odlas mellan två huvudgrödor i syfte att minska växtnäringsförluster. Eftersom begreppet mellangrödor används i andra regelverk, bland annat inom jordbrukarstöden, har det uppstått osäkerhet hos jordbrukare, rådgivare och tillsynsmyndigheter kring hur dessa begrepp förhåller sig till varandra.

Den föreslagna ändringen innebär att det i definitionen av fånggrödor förtydligas att även mellangrödor omfattas, förutsatt att syftet med odlingen är att minska växtnäringsförluster. Genom att harmonisera begreppsanvändningen mellan de olika regelverken förenklas tillämpningen och efterlevnaden av föreskrifterna.

1.3.3 Ändring av 8 § och upphävande av 10 §

Enligt nuvarande regler i 8 och 10 §§ begränsas tillförseln av fosfor till 22 kg per hektar i genomsnitt under en femårsperiod. Jordbruksföretag med högst tio djurenheter är undantagna från denna begränsning för den stallgödsel som kommer från företagets egna djur, men om de tar emot annan stallgödsel eller andra organiska gödselmedel måste begränsningen i 8 § följas för den mottagna gödseln. Företaget ska då först räkna bort den spridningsareal som krävs för stallgödseln från de egna djuren genom att utgå från en tillförsel om just 22 kg fosfor per hektar och år.

Denna metod innebär att mindre företag tvingas utföra ett extra och komplicerat beräkningssteg. Att behöva utföra dessa arealsberäkningar skapar en administrativ börda för

[1] Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Statens jordbruksverk. Uppdrag 10.

jordbrukaren och medför osäkerhet vid både egenkontroll och tillsyn. Redan i dagens system begränsas den totala fosfortillförseln i praktiken till 22 kg per hektar så fort extern gödsel tillförs, men vägen fram till resultatet är onödigt komplicerad.

Förslaget innebär att vi går från en krånglig beräkning till att använda huvudregeln för både stora och små företag som tar emot gödsel. Eftersom taket på 22 kg fosfor per hektar redan ligger till grund för dagens beräkningar, innebär ändringen ingen förändring av begränsningen i sak. Genom att upphäva 10 § och införa undantaget för små företag direkt i 8 § tydliggörs också vårt syfte med att enhetliggöra reglerna och låta huvudregeln gälla för hela spridningsarealen så fort ett företag väljer att ta emot stallgödsel eller andra organiska gödselmedel.

1.3.4 Ändring av 13 och 14 §§

I 13 och 14 §§ finns bestämmelser om dokumentationsskyldigheter vid mottagande eller bortförsel av stallgödsel och andra organiska gödselmedel. Bestämmelserna anger vad som ska dokumenteras och hur länge dokumentationen ska sparas. För både den som lämnar stallgödsel och den som tar emot stallgödsel eller andra organiska gödselmedel ska dokumentationen ange gödselslag, mängd, vilken mängd totalfosfor gödseln motsvarar, datum för leveransen samt motpartens namn.

I båda bestämmelserna finns ett alternativ som innebär att uppgifter om djurslag och djurantal kan ersätta uppgifter om mängden totalfosfor. Detta alternativ infördes när det räckte att visa att tillräcklig spridningsareal fanns utifrån djurslag och djurantal. Sedan 2013 gäller dock enligt 8 § att alla jordbrukare som för bort eller tar emot stallgödsel eller andra organiska gödselmedel måste redogöra för den faktiska mängden fosfor för att visa att spridningsarealen räcker till. Alternativet med djurslag och djurantal fyller därmed inte längre någon praktisk funktion och riskerar att vara vilseledande.

Förslaget innebär att alternativet med djurslag och djurantal tas bort från både 13 och 14 §§. Framöver ska också den mängd totalfosfor som gödseln motsvarar alltid dokumenteras i kilogram. Förändringen syftar till att harmonisera dokumentationskraven med begränsningsregeln i 8 § och därmed undanröja osäkerhet vid både egenkontroll och tillsyn. Detta tillägg blir därmed endast ett förtydligande kring en uppgift som redan behöver framgå i samband med fosforbegränsning. Det samma gäller förslaget om tillägg av kontaktuppgifter utöver namn till den som levererar eller tar emot gödsel. Samtidigt struktureras också bestämmelserna om i tydliga punktlistor för att öka överskådligheten. Ändringarna påverkar inte grundkraven på vad som ska dokumenteras i övrigt.

1.3.5 Ny 20 a § gällande dokumentationskrav för fosfortillförsel

I regleringsbrevet för budgetåret 2025 fick Jordbruksverket i uppdrag att komplettera föreskrifterna, så att kravet på dokumentation inom känsliga områden även omfattar fosfor, i enlighet med propositionen Ett levande hav, (prop. 2023/24:156)[2]. För att genomföra detta

[2] Ett levande hav – ökat skydd, minskad övergödning och ett hållbart fiske. Prop. 2023/24:156, sida 38f.

uppdrag föreslås införandet av en ny bestämmelse, 20 a §, som föreskriver att planerad tillförsel av fosfor ska dokumenteras i en växtodlingsplan eller motsvarande.

I propositionen bedömer regeringen att tillförsel av fosfor bör ingå i kravet på dokumentation genom en växtodlingsplan eller motsvarande eftersom en fosforbalans är en grundläggande information för att förebygga att grödan och åkermarken tillförs mer fosfor än vad som behövs, och för att minska risken för förluster till vattenmiljön. I en växtodlingsplan planerar jordbrukaren gödslingen inför varje odlingssäsong. I planeringen tar jordbrukaren ställning till hur mycket fosfor som behöver tillföras marken för att möta det behov som finns i växtföljden.

Det nya dokumentationskravet i 20 a § fokuserar på den planerade tillförseln. Syftet är att jordbrukaren ska räkna på fosforbehovet redan på planeringsstadiet, vilket ökar sannolikheten för att det faktiska genomsnittet under en femårsperiod enligt 8 § hålls inom tillåtna ramar. Dokumentationen av den planerade tillförseln fungerar därmed som en förebyggande åtgärd för att undvika överträdelser av begränsningsregeln. För att möjliggöra uppföljning vid tillsyn av hur planeringen sett ut över tid föreskrivs att dessa planer ska sparas i minst sex år.

För att underlätta planeringen införs ett nytt allmänt råd som hänvisar till bilaga 10. Bilaga 10 som redan innehåller värden för lättillgängligt kväve, kommer kompletteras med specifika schablonvärden för fosfor. Bilagan blir därmed ett hjälpmedel som gör det enklare för jordbrukaren att räkna på fosforinnehållet i stallgödseln redan vid upprättandet av växtodlingsplanen, utan krav på gödselanalyser.

1.3.6 Undantag i 20 § och 20 a § från dokumentationskrav för fosfor- och kvävetillförsel

I propositionen Ett levande hav (prop. 2023/24:156)[3], som ligger till grund för Jordbruksverkets uppdrag att införa ett dokumentationskrav för planerad tillförsel av fosfor, bedömer regeringen att gårdar under en viss areal bör kunna undantas. Detta för att minska den administrativa bördan för företag med liten verksamhet. Jordbruksverket delar bedömningen att ett undantag bör göras. Jordbruksverket konstaterar att många jordbruksföretag har små arealer och tillsammans står för en liten andel av den totala åkerarealen. Ett undantag för dessa mindre verksamheter får därmed en mycket liten miljöpåverkan i förhållande till den administrativa lättnaden. Jordbruksverket föreslår därför att jordbruksföretag som brukar högst 30 hektar åkermark undantas från dokumentationskravet i 20 a §.

Idag omfattas alla jordbruksföretag inom nitratkänsligt område av krav på beräkning och dokumentation av kvävetillförseln genom regleringen i 20 §. Vi bedömer att ett liknande resonemang som vi använder för fosfor kring administrativ börda i förhållande till miljöpåverkan även gäller här. För kvävegödslingen är dock risken för näringsförluster större jämfört med fosforgödslingen. Jordbruksverket föreslår därför här en lägre gräns för vilka

[3] Ett levande hav – ökat skydd, minskad övergödning och ett hållbart fiske. Prop. 2023/24:156, sida 38f.

som undantas. En för hög kvävegiva i förhållande till grödans behov under ett enskilt år innebär en direkt risk för kväveförluster, eftersom kväve inte stannar kvar i marken till nästa år. En fosforgiva som överstiger grödans behov ett enskilt år kan däremot lagras i marken till efterföljande grödor kommande år. Jordbruksverket föreslår därför att jordbruksföretag som brukar högst tio hektar åkermark undantas från dokumentationskravet för anpassning av kvävetillförsel i 20 §. Denna gräns på tio hektar har även lyfts fram i ett förenklingsförslag[4] från rådgivningsföretag och LRF.

Ett undantag från dokumentation av den planerade fosfortillförseln i 20 a § innebär att nästan 19 700 företag, eller 63 procent av jordbruksföretagen med åkermark inom nitratkänsligt område, inte omfattas av det föreskrivna dokumentationskravet gällande fosfor. Samtidigt undantas ca 210 000 hektar åkermark, vilket motsvarar endast ca 11 procent av åkermarken inom nitratkänsligt område.

Ett undantag från dokumentation av den planerade kvävetillförseln i 20 § innebär att nästan 11 500 företag, eller 37 procent av jordbruksföretagen med åkermark inom nitratkänsligt område, får en administrativ lättnad. Samtidigt berör undantaget bara ca 64 000 hektar åkermark, eller 3 procent av åkermarken inom nitratkänsligt område. Sammanfattat bedömer Jordbruksverket att den samlade miljöeffekten av att undanta dessa arealer är marginell, både vad gäller risken för fosfor- och kväveläckage.

1.3.7 Ändringar i 30–33 §§ om krav på höst- och vinterbevuxen mark

Bestämmelserna i 30–33 §§ reglerar vilka grödor och markkategorier som godkänns som höst- eller vinterbevuxen mark samt vid vilka tidpunkter sådd, avbruten tillväxt och bearbetning får ske. Dagens bestämmelser innehåller flera olika datum som jordbrukaren behöver förhålla sig till, vilket skapar onödig administrativ komplexitet. Bevuxen träda saknas som godkänd markkategori och bestämmelsen om utsädesmängd i 30 § behöver förtydligas avseende plantering av grödor.

Bestämmelserna har genomgått en översyn med anledning av de grundvillkor för marktäckning som infördes 2023. Syftet med föreskriftsändringen är att minska administrativa skillnader och förenkla efterlevnaden genom mer enhetliga datum och definitioner. De föreslagna ändringarna innebär:

- 30 §: Ett förtydligande så att bestämmelsen även gäller plantering av grödor.
- 31 och 33 §§: Bevuxen träda inkluderas som godkänd höst- och vinterbevuxen mark, med samma tidigaste datum för bearbetning och bekämpning som obearbetad mark efter skörd av spannmål och oljeväxter. Eftersom ingen skörd förväntas från en träda är risken för gödsling och därmed näringsläckage låg, varför bevuxen träda bör kunna likställas med obearbetad åkermark efter spannmåls- och oljeväxtodling.

[4] Slutrapport för projekt Metodutveckling för regelförenklingar, Hushållningssällskapet 2024.

- 32 §: Datum för sådd av huvud- och fånggröda justeras från 5 till 10 oktober respektive från 15 till 20 oktober för att minska antalet tidpunkter som jordbrukaren behöver förhålla sig till. Justeringen på fem dagar bedöms inte försämra miljöskyddet.

Ändringarna i 32 § innebär mer utförligt att jordbrukaren endast behöver förhålla sig till ett datum för sin region för att uppfylla bestämmelserna om höst- och vinterbevuxen mark. För jordbrukare i Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands och Västra Götalands län blir detta datum den 10 oktober. För jordbrukare i Blekinge, Skåne och Hallands län blir motsvarande datum den 20 oktober. Datumet gäller både som senaste tidpunkt för sådd eller plantering av vall, höstsäd, höstoljeväxter, fånggrödor, energiskog samt frukt- och bärväxter och som tidigaste tidpunkt då tillväxten för vall, fånggrödor, flerårig frukt- och bärodling samt energiskog får avbrytas, eller stubb efter spannmål eller oljeväxter får bearbetas. Det senaste datumet för sådd gäller för grödor som är avsedda att övervintra.

Odling av sockerbetor, fodersocker- och foderbetor, morötter, rödbetor och andra liknande betor kommer inte att omfattas av något specifikt datum för vare sig sådd eller senast skörd, vilket är oförändrat från dagens bestämmelser.

Sammantaget bedömer vi att ändringarna medför en ökad förutsägbarhet för jordbrukarna utan att den miljömässiga ambitionsnivån sänks. Den föreslagna regleringen bedöms kunna genomföras utan risk för ökat kväveläckage eller försämrat miljöskydd. Förändringen gör att det blir tydligare för jordbrukare hur bestämmelserna ska uppfyllas. Tabellerna nedan visar att odlingen av höstsäd, höstraps, vall och sockerbetor redan idag överstiger kravet på höst- och vinterbevuxen mark i berörda områden, vilket bekräftar att ändringarna inte riskerar att försämra miljöskyddet.

Tabell 2 Andel av olika grödor på totala arealen åkermark inom Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands och Västra Götalands län. Krav på 50 % höst- eller vinterbevuxen mark.

Gröda	Andel av total areal 2021	Andel av total areal 2022	Andel av total areal 2023	Andel av total areal 2024
Höstsäd	21 %	20 %	23 %	21 %
Vall	45 %	45 %	45 %	45 %
Höstraps	3 %	4 %	4 %	3 %
Total åkermark	*992 102 ha*	*989 554 ha*	*987 206 ha*	*987 151 ha*

Tabell 3 Andel av olika grödor på totala arealen åkermark inom Blekinge, Skåne och Hallands län. Krav på 60 % höst- eller vinterbevuxen mark.

Gröda	Andel av total areal 2021	Andel av total areal 2022	Andel av total areal 2023	Andel av total areal 2024
Höstsäd	26 %	23 %	26 %	26 %
Vall	29 %	28 %	28 %	28 %
Höstraps	8 %	10 %	9 %	7 %

Sockerbetor	5 %	5 %	5 %	5 %
Total åkermark	*572 894 ha*	*571 079 ha*	*569 183 ha*	*568 308 ha*

1.3.8 Uppdatering av schablonvärden för stallgödsel

De schablonvärden som finns i bilagorna till föreskrifterna ska avspegla gödselvolymer och näringsinnehåll utifrån aktuella djurhållningssystem, emissionsfaktorer och foderstater. Schablonvärden som inte är uppdaterade efter dagens djursystem och foderstater riskerar att ge vilseledande värden. Detta kan innebära att jordbrukare inte införskaffar tillräcklig lagringskapacitet, eller tillräckliga spridningsarealer. Det medför även ökad risk för gödselspridning vid olämplig tidpunkt eller onödigt hög fosfortillförsel på spridningsarealen.

Vi föreslår därför att schablonvärdena i bilagorna uppdateras, vilket innebär borttagning av vissa djurkategorier i bilagorna 7–9 och införande av nya kategorier som bättre motsvarar de faktiska förhållandena. Vårt förslag omfattar också en justering av kväveutsöndring per djurplats i bilaga 9 för nöt, fjäderfä, gris och får, med uppdaterade emissionskoefficienter, se tabell 4. Slutligen föreslår vi det i avsnitt 1.3.5 angivna tillägget av specifika schablonvärden för fosfor till bilaga 10, som redan innehåller schablonvärden för lättillgängligt kväve.

Tabell 4 Borttagna och nya djurkategorier i schablonvärden till bilagorna 7–9.

Djurkategorier som tas bort	Djurkategorier som läggs till
Diko, totalt 12 mån	Diko inkl. kalv upp till 6 mån
Kviga/stut < 1 år	Mellankalv 2–8 mån, 2,0 omg/år
Kviga/stut > 1 år	Kviga mjölkras<1 år (2–12 mån), 1,0 omg/år
Gödtjur, 1–12 mån	Kviga mjölkras>1 år (12–24 mån), 1,0 omg/år
Vallfodertjur, 1–16 mån	Intensiv tjur mjölkras, 2–16 mån, 0,86 omg/år
Betestjur, 1–18 mån	Extensiv tjur mjölkras, 2–20 mån, 0,67 omg/år
	Stut mjölkras, 2–24 mån, 0,55 omg/år
	Rekryteringskviga köttras 6–18 mån, 1,0 omg/år
	Slaktkviga lätt köttras 6–22 mån, 0,75 omg/år
	Intensiv tjur lätt köttras, 6–13 mån, 1,0 omg/år
	Extensiv tjur lätt köttras, 6–18 mån, 1,0 omg/år
	Stut lätt köttras, 6–22 mån, 0,75 omg/år
	Slaktkviga tung köttras 6–18 mån, 1,0 omg/år
	Intensiv tjur tung köttras 6–13 mån, 1,0 omg/år
	Extensiv tjur tung köttras 6–18 mån, 1,0 omg/år
	Stut tung köttras, 6–18 mån, 1,0 omg/år

Den föreslagna uppdateringen av schablonvärdena i bilagorna 7–9 bedömer vi vara det mest effektiva sättet att underlätta för jordbrukare att följa bestämmelser om lagringskapacitet och spridningsarealer. Kompletteringen i bilaga 10 med schablonvärden för fosforinnehållet i olika stallgödselslag gör vi för att underlätta dokumentationen av den planerade fosfortillförseln enligt den nya bestämmelsen i 20 a §.

1.4 Vad blir konsekvenserna om vi inte vidtar någon åtgärd (nollalternativet)?

1.4.1 Ändring i 1 §

Om ingen ändring görs kvarstår oklarheten kring förhållandet mellan begreppen mellangrödor och fånggrödor. Eftersom begreppsförvirringen är inbyggd i regelverket kan den inte lösas genom vägledning eller praxis utan kräver en regeländring. Otydligheten i förhållande till terminologin i jordbrukarstöden består därmed över tid, med svårigheter vid tillämpning och tillsyn som följd.

1.4.2 Ändring av 8 § och upphävande av 10 §

Om ingen ändring görs kvarstår det komplicerade beräkningssteget i 10 § med avdrag för spridningsareal för egna djur, vilket medför en fortsatt årlig administrativ börda och osäkerhet vid kontroll. Eftersom ändringen inte påverkar den tillåtna mängden fosfor per hektar uppstår inga miljömässiga konsekvenser av att inte förändra. Däremot kvarstår risken för att jordbruksföretag med högst tio djurenheter missuppfattar regelverket när de tar emot gödsel, vilket kan leda till antingen oavsiktliga överskridanden av fosforgränsen eller onödigt administrativt arbete. För tillsynsmyndigheterna innebär det fortsatt merarbete vid tillsyn och rådgivning på grund av det komplicerade beräkningssteget. Även för rådgivningsföretag kvarstår behovet av att hålla sig uppdaterade om och kunna tillämpa det komplicerade beräkningssteget vid rådgivning till berörda jordbruksföretag.

1.4.3 Ändring av 13 och 14 §§

Om ingen ändring görs kvarstår alternativet med djurslag och djurantal i 13 och 14 §§, trots att det sedan 2013 inte längre fyller någon praktisk funktion. Detta riskerar att leda till att jordbrukare använder ett alternativ som inte är förenligt med kraven i 8 §, vilket kan resultera i bristfällig dokumentation och svårigheter för tillsynsmyndigheterna att kontrollera regelefterlevnaden. Det samma gäller om inte mängd i kilogram läggs till och kontaktuppgifter. Den otydliga strukturen i bestämmelserna kvarstår också, vilket fortsatt försvårar tillämpningen för både jordbrukare och tillsynsmyndigheter.

1.4.4 Ny 20 a § gällande dokumentationskrav för fosfortillförsel

Om ingen ändring införs kommer Jordbruksverket inte att uppfylla det uppdrag som regeringen gett genom regleringsbrevet för budgetåret 2025. Den planerade tillförseln av fosfor inom känsliga områden kommer fortsatt vara oreglerad vad gäller dokumentation. Jordbruksverket bedömer dock att ett sådant dokumentationskrav inte tillför något utöver vad som redan följer av gällande reglering och de praktiska konsekvenserna av att inte vidta någon åtgärd bedöms vara begränsade.

1.4.5 Undantag i 20 och 20 a §§ från dokumentationskrav för fosfor- och kvävetillförsel

Om inget undantag införs i 20 a § gällande dokumentation av fosfor kommer många jordbrukare inom nitratkänsligt område oavsett verksamhetens omfattning att omfattas av dokumentationskravet för fosfor. Det samma gäller om inget undantag införs i 20 § om dokumentation av kvävetillförsel. Eftersom kraven aktualiseras årligen innebär det en löpande administrativ börda för mindre jordbruksföretag som inte är proportionerlig i förhållande till den miljönytta som uppnås. Denna obalans minskar inte av sig självt eftersom kraven inte är kopplade till verksamhetens omfattning.

1.4.6 Ändringar i 30–33 §§ om krav på höst- och vinterbevuxen mark

Om ingen ändring görs i föreskrifterna gällande höst- och vinterbevuxen mark kommer bestämmelserna fortsatt vara otydliga och det kommer kvarstå fler skillnader i tidpunkter för sådd och bearbetning jämfört med grundvillkoren för marktäckning, vilket försvårar efterlevnaden av reglerna för jordbrukare. Bevuxen träda kommer fortsatt inte klassificeras som en godkänd markkategori trots att den fyller samma funktion som obearbetad mark efter spannmåls- och oljeväxtodling. Den miljömässiga ambitionsnivån påverkas inte av att ingen ändring görs.

1.4.7 Uppdatering av schablonvärden för stallgödsel

Om schablonvärdena inte uppdateras i föreskrifterna kvarstår en skillnad mellan de allmänna råden och den praktiska vägledningen, eftersom den baseras på andra värden. Situationen förbättras inte av sig självt eftersom rådgivningsmaterial och beräkningsverktyg fortsatt bygger på andra värden än föreskrifterna. Det gör tillsynen mindre rättssäker och ökar risken för miljöbelastning på grund av otillräcklig kapacitet eller spridningsareal, vilket skapar otydlighet för både jordbrukare och tillsynsmyndigheter. Saknas schablonvärdena för fosforinnehåll i olika stallgödselslag i föreskrifterna behöver jordbrukare söka dessa uppgifter på annat håll, vilket medför en ökad administrativ börda för den enskilde.

1.5 Olika alternativ för att uppnå förändringen samt för- och nackdelar med dessa

1.5.1 Ändring i 1 §

Två alternativ kan identifieras för att undanröja oklarheten. Det ena är att behålla definitionen oförändrad och i stället hantera frågan genom vägledning eller allmänna råd. Nackdelen är att oklarheten då kvarstår i bestämmelserna. Det valda alternativet är att förtydliga definitionen direkt i föreskriftstexten, vilket ger en tydligare och mer rättssäker lösning för både verksamhetsutövare och tillsynsmyndigheter.

1.5.2 Ändring av 8 § och upphävande av 10 §

Två alternativ kan identifieras för att uppnå förenklingen. Det ena är att skriva om den svårtolkade 10 § på ett språkligt tydligare sätt utan att ändra beräkningen. Nackdelen är att

den komplicerade arealsberäkningen finns kvar. Det valda alternativet är att upphäva 10 § och införa ett förenklat undantag i 8 §, vilket innebär att samma resultat uppnås via en enklare beräkning utan att innebörden i sak förändras.

1.5.3 Ändring av 13 och 14 §§

Två alternativ kan identifieras för att uppnå förändringen. Det ena är att hantera problemet genom vägledning eller allmänna råd som klargör att alternativet med djurslag och djurantal inte längre är relevant sedan 2013. Det samma gäller för redovisningen av totalfosfor i kilogram och kontaktuppgifter. Nackdelen är att det missvisande alternativet och otydligheten då kvarstår i bestämmelserna. Det valda alternativet är att ta bort alternativet med djurslag och djurantal direkt i föreskriftstexten och samtidigt strukturera om bestämmelserna i punktform för ökad överskådlighet samt tydliggöra att mängd i kilogram och kontaktuppgift utöver namn är nödvändigt. Detta ger en tydligare och mer korrekt reglering som bättre återspeglar de krav som faktiskt gäller.

1.5.4 Ny 20 a § gällande dokumentationskrav för fosfortillförsel

Med anledning av det uppdrag som Jordbruksverket fick genom regleringsbrevet för budgetåret 2025 är det inte fråga om alternativ för att införa ett dokumentationskrav, utan endast hur det ska utformas. Två alternativ har övervägts för detta.

Ett mer långtgående alternativ är att utöver dokumentationskravet även reglera hur den planerade tillförseln ska beräknas och kräva att markkartering tas fram som underlag. Genom en markkartering får jordbrukaren reda på hur mycket fosfor som finns bundet i marken och åkermarken får en klassning. Med klassningen som utgångspunkt kan jordbrukaren mer exakt beräkna hur mycket fosfor som bör tillföras odlingen.

Markkartering innebär dock en extra kostnad och en ökad administration för jordbrukaren. Markkarteringen ger inte heller per automatik ett värde på risken för näringsläckage och ett specifikt krav på markkartering bedöms inte ge någon mätbar miljöförbättring utöver vad som uppnås med ett enklare dokumentationskrav.

När det gäller fosfortillförseln finns det även där allmänna råd om att inte tillföra större mängd fosfor än vad som i motsvarande mängd förs bort. Genom denna rekommendation förhindras uppförökning av fosfor i marken. Om denna rekommendation följs riskerar inte fosformängden i marken att öka och risken för fosforläckage till miljön minskar. Resultat från tillsynsprojekt från 2024 visar att jordbrukare i stor utsträckning följer denna rekommendation[5]. Även behov av att göra markkartering i syfte att undvika övergödsling med fosfor minskar. Däremot kan markkartering vara motiverat i fosforkrävande odlingar där mer fosfor behöver tillföras än vad som förs bort med grödan.

[5] Växtnäringstillsyn på jordbruk 2024, Jordbruksverket RA 25:1

Det valda alternativet att inte införa ett krav för markkartering men där de allmänna råden är vägledande har därmed fördelen att markkartering sker vid behov och inte är ett generellt krav som innebär såväl administrativa som ekonomiska kostnader.

1.5.5 Undantag i 20 § och 20 a § från dokumentationskrav för fosfor- och kvävetillförsel

Vi redogör nedan för olika alternativ när det gäller undantag från dokumentationskrav för fosfor och kväve.

Ett alternativ är att undantaget endast skulle gälla för dokumentationskrav för fosfortillförseln. Det följer i så fall propositionens förslag, men vi bedömer att samma motiv till undantag som nämns i propositionen vad gäller administrativ börda för mindre företag även är aktuellt gällande dokumentationen av kvävetillförseln. Det blir därför inte logiskt med ett undantag för fosfor men fortsatt dokumentationskrav för kväve. Det valda alternativet omfattar därför undantag från både den befintliga kvävedokumentationen och den föreslagna fosfordokumentationen.

När det gäller avgränsningen är ett alternativ att sätta samma arealgräns för undantagen gällande dokumentationen för både fosfor- och kvävegödslingen. Det skulle göra det enklare för både jordbrukare och myndigheter att avgöra vem som undantas från de två dokumentationskraven. Vi bedömer dock att risken för näringsförluster är större om jordbrukaren inte har beräknat behovet av kväve inför gödslingen, jämfört med fosforbehovet. Jordbruksverket föreslår därför två olika nivåer på undantagen.

	företag	**areal åker [ha]**	**andel företag som undantas**	**andel areal som undantas**
Jordbruksföretag med åkermark inom nitratkänsligt område	*31 415*	*1 947 704*		
företag med minst 3 ha	29 917	1 945 037	5%	0,1%
företag med minst 10 ha	19 926	1 883 344	37%	3%
företag med minst 20 ha	14 346	1 804 237	54%	7%
företag med minst 30 ha	11 713	1 739 662	63%	11%
företag med minst 40 ha	10 063	1 682 369	68%	14%
företag med minst 50 ha	8 817	1 626 590	72%	16%

Tabellen visar indelning av hur många jordbruksföretag inom nitratkänsligt område som totalt finns samt hur många som har minst 3, 10, 20, 30 ,40 eller 50 hektar åkermark och den åkerareal som dessa jordbruksföretag odlar.

Det valda alternativet att införa ett undantag vid 30 hektar åkermark för fosfordokumentation i 20 a § begränsar den administrativa bördan för ca 19 700 företag, vilket motsvarar 63 procent av jordbruksföretagen med åkermark inom nitratkänsligt område. Samtidigt undantas ca 210 000 hektar åkermark, vilket är endast 11 procent av den totala åkermarken. Vår bedömning är att riskerna för fosforförluster som leder till övergödning är marginella för

dessa mindre verksamheter, och att den administrativa börda som följer av ett dokumentationskrav därför inte är motiverad.

Det valda alternativet att undanta företag med högst tio hektar åkermark från beräkning och dokumentation av kvävebehovet i 20 § innebär att ca 11 500 företag, eller 37 procent av jordbruksföretagen inom nitratkänsligt område, omfattas av lättnaden. Detta motsvarar ca 64 000 hektar åkermark, vilket är knappt 3 procent av åkermarken. Vår bedömning är att risken för förluster av kväve generellt är större än risken för förluster av fosfor vid gödsling med respektive näringsämne. För de företag som omfattas motverkas dock denna risk av en planerad kvävegödsling utifrån grödans behov. Vi bedömer att den totala arealen som undantas är så liten att det motiverar den administrativa lättnaden i förhållande till den ökade risken för kväveläckage på de undantagna arealerna.

1.5.6 Ändringar i 30–33 §§ om krav på höst- och vinterbevuxen mark

Vi redogör nedan för två alternativ när det gäller regleringen av höst- och vinterbevuxen mark för att förenkla efterlevnad eller förbättra effekten i miljön. Det valda alternativet bedöms vara det mest rättssäkra och genomförbara.

1.5.6.1 Ersätta reglerna med specifika regler för lätta jordar

Ett alternativ är att bestämmelserna om höst- och vinterbevuxen mark helt tas bort och ersätts med andra bestämmelser. I en rapport som Lantbruksstyrelsen tog fram 1990 var en slutsats att bestämmelserna om höst- och vinterbevuxen mark inte skulle behövas om vi införde restriktioner kring jordbearbetning på lättare jordar samtidigt som det fortsatt skulle finnas stöd för fånggrödor. Förutsättningarna är idag annorlunda jämfört med när den rapporten skrevs och slutsatsen går därför inte riktigt att applicera på situationen idag. Bland annat var arealen med fånggrödor och träda större då. Det fanns även regler om att trädan skulle vara bevuxen med fånggröda eller ogödslad vall och det fanns en begränsning för andelen baljväxter.

Bestämmelser för skötsel av lättare jordar, som föreslogs i rapporten, bedömer vi är svåra att utforma på ett hanterbart sätt, både utifrån ett jordbrukarperspektiv och ur ett tillsynsperspektiv. Det skulle behöva definieras vad lätta jordar är, vilken markkartering som ska gälla samt hantering av fält med olika jordmån.

Riktade bestämmelser för lättare jordar skulle antagligen vara bättre för att motverka växtnäringsförluster, jämfört med dagens bestämmelser. Vi anser att svårigheterna med att genomföra alternativet överväger den positiva effekt av minskat näringsläckage som sannolikt kan uppnås på de specifika områdena med lättare jordar. Vi föreslår därför inte att bestämmelserna om höst- och vinterbevuxen mark tas bort och ersätts med andra bestämmelser.

1.5.6.2 Likrikta reglerna för höst- och vinterbevuxen mark med grundvillkoren för marktäckning

Ett alternativ är att fullt ut anpassa bestämmelserna för höst- och vinterbevuxen mark med grundvillkoret för marktäckning som finns i stödreglerna.

Syftet med grundvillkoret för marktäckning är inriktat på näringsläckage, kolinlagring och erosion och gäller även odlare med mindre än fem hektar mark. Syftet med höst- och vinterbevuxen mark är att under regniga perioder bibehålla ett växttäcke som tar upp kväve från marken. Eftersom syftena med de olika regelverken skiljer sig åt finns det skäl för att reglerna utformas olika för att uppnå dessa syften.

För att fånggrödor ska hinna etablera sig och ta upp restkväve i marken under hösten, måste de vara sådda senast den 1 augusti om de ska brytas samma höst efter den 10 eller 15 oktober och räknas som höst- eller vinterbevuxen mark. Ett liknande senaste datum för fånggrödor eller mellangrödor som uppfyller grundvillkoret för marktäckning, finns inte. Vi bedömer att det behövs ett senaste sådatum för att det ska bli tydligt vilken period som marken ska vara höst eller vinterbevuxen, vilket saknas för grundvillkoret för marktäckning. Vi föreslår därför inte att reglerna för höst- och vinterbevuxen mark helt och hållet likriktas med grundvillkoren för marktäckning.

1.5.7 Uppdatering av schablonvärden för stallgödsel

Det finns idag inget tydligt alternativ till schablonvärden för att följa bestämmelserna, men de skulle kunna presenteras i en handbok i stället för i bilagor till föreskrifterna. Det skulle förenkla vid uppdateringar och bidra till att vi lättare kan hålla schablonvärdena aktuella. Detta är i så fall endast en redaktionell ändring och ändrar inget i sak eftersom schablonvärdena är kopplade till de allmänna råden. Att göra en omarbetning har dock inte varit möjlig inom ramen för detta ändringsarbete, utan fokus har fått ligga på uppdateringar.

Ett alternativ till ändringen är att helt ta bort schablonvärden från föreskrifternas bilagor, utan att ersätta dem. Jordbrukare och tillsynsmyndigheter får därmed svårare att ta reda på om kraven för lagringskapacitet och spridningsareal utifrån kväve och fosforinnehållet i gödseln är uppfyllda. En gemensam referens skulle saknas för jordbrukare eller tillsyn. Det skulle också innebära en stor administrativ börda, sänkt rättssäkerhet och ökad miljörisk. Vi föreslår därför inte att ta bort schablonvärden från bilagorna till föreskrifterna. Det valda alternativet ger den mest heltäckande och hållbara lösningen utifrån nuvarande förutsättningar.

2 Bemyndiganden m.m.

2.1 Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Nedan anges de bemyndiganden som Jordbruksverket tillämpar i föreskriftsförslaget. I de fall det är relevant anges även hänvisning till tillämplig EU-lagstiftning.

Tabell 5 Bemyndiganden

Kapitel	Paragraf	Bestämmelse om bemyndigande	Relevant EU-lagstiftning (hänvisning till artikel/artiklar)
	8 §	10 § förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket	Artikel 5.4 a och bilaga III, punkt 1.3, rådets direktiv 91/676/EEG av den 12 december 1991 om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket (nitratdirektivet)
	10 §	10 § förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket	Artikel 5.4 a och bilaga III, punkt 1.3, nitratdirektivet
	13 §	10 § förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket	Artikel 5.4 a och bilaga III, punkt 1.2, nitratdirektivet
	14 §	10 § förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket	Artikel 5.4 a och bilaga III, punkt 1.2, nitratdirektivet
	20 §	10 § förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket	Artikel 5.4 b och bilaga II, avsnitt B, punkt 9, nitratdirektivet
	20 a §	10 § förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket	Artikel 5.4 b och bilaga II, avsnitt B, punkt 9, nitratdirektivet
	30 §	11 § förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket	Artikel 5.4 b och bilaga II, avsnitt B, punkt 8, nitratdirektivet
	31 §	11 § förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket	Artikel 5.4 b och bilaga II, avsnitt B punkt 8, nitratdirektivet
	32 §	11 § förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket	Artikel 5.4 b och bilaga II, avsnitt B, punkt 8, nitratdirektivet
	33 §	11 § förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket	Artikel 5.4 b och bilaga II, avsnitt B, punkt 8, nitratdirektivet

2.2 Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Vissa av de föreslagna ändringarna utgör en del av den översyn av åtgärdsprogrammet som krävs enligt rådets direktiv 91/676/EEG (nitratdirektivet) för att minska kväveläckaget till våra vatten. De föreslagna ändringarna bedöms överensstämma med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

2.3 Ange skälen i det fall förslag syftar till ett genomförande av EU-direktiv i nationell rätt som går utöver direktivets miniminivå

Förslagen syftar inte till genomförande av EU-direktiv i nationell rätt som går utöver direktivets miniminivå, därmed anges inga skäl.

2.4 Beskriv vilka undantagsmöjligheter som finns från regleringen (i föreskrifterna eller i annan lagstiftning) i händelse av fredstida kriser, höjd beredskap och ytterst krig

I förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket finns möjligheten för jordbruksföretag att hos länsstyrelsen ansöka om undantag från 11 § gällande hur stor del av

marken som ska vara höst- eller vinterbevuxen. Något specifikt undantag för krissituationer har inte identifierats.

3 Företag

Nedan redovisas konsekvenserna för företag i två avsnitt. Det första behandlar jordbruksföretagen som är de primärt reglerade aktörerna. Det andra fokuserar på rådgivningsföretag som också påverkas av förändringarna. Regleringen kan i enstaka fall beröra även andra typer av verksamheter, som exempelvis leverantörer av gödselmedel och programvaruutvecklare. Då effekterna för dessa bedöms som försumbara har ingen fördjupad konsekvensanalys genomförts.

3.1 Jordbruksföretag

3.1.1 Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

Företagen som berörs av föreskrifterna är jordbruksföretag som bedriver växtodling, skötsel av lantbruksdjur eller har ett blandat jordbruk eller småbruk. Enligt Jordbruksverkets officiella statistik över jordbruksföretag och företagare 2025 bedrivs 90 procent av jordbruksföretagen som enskild firma.[6] Vår bedömning är att majoriteten av jordbruksföretagen är småföretagare med färre än 10 anställda.

3.1.1.1 Ändring i 1 §

Ändringen berör jordbruksföretag som omfattas av krav på höst- och vinterbevuxenmark[7] och odlar fånggrödor eller mellangrödor. Antalet jordbruksföretag som omfattas av kravet är ca 25 000[8], hur många företag av dessa som odlar fånggrödor eller mellangrödor är inte känt.

3.1.1.2 Ändring av 8 § och upphävande av 10 §

Den ändring som föreslås bedöms påverka alla jordbruksföretag som har djur upp till 10 djurenheter och som tar emot stallgödsel eller andra organiska gödselmedel. Totalt finns omkring 18 000 företag i hela Sverige med upp till 10 djurenheter[9]. Hur många av dessa som tar emot stallgödsel eller andra organiska gödselmedel är inte känt. Vi gör därför ett antagande att 3000 av dessa företag tar emot stallgödsel eller andra organiska gödselmedel.

3.1.1.3 Ändring av 13 och 14 §§

Ändringen av 13 och 14 §§ bedöms påverka alla jordbruksföretag som lämnar bort stallgödsel respektive tar emot stallgödsel eller andra organiska gödselmedel. Totalt finns

[6] Jordbruksföretag och företagare 2025 - Jordbruksverket.se

[7] Krav på höst- och vinterbevuxen mark gäller för jordbruksföretag med mer än 5 ha åkermark i Blekinge, Skåne, Hallands, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands och Västra Götalands län.

[8] Statistikutdrag från Jordbruksverkets statistikenhet 22 september 2024

[9] Statistikutdrag från Jordbruksverkets statistikenhet 22 september 2024

omkring 29 800 företag med djurhållning (stallgödsel) och omkring 26 000 företag utan djurhållning i Sverige[10]. Hur många av dessa som lämnar bort stallgödsel eller tar emot stallgödsel eller andra organiska gödselmedel är inte känt. Utifrån resultatet från Jordbruksverkets tillsynskampanj[11] 2024 var det 14 procent av företag med djur som förde bort gödsel, och 30 procent av företag utan djur som tar emot gödsel. Om vi antar att liknande siffror gäller generellt lämnar ca 4 200 företag ifrån sig gödsel och ca 7 800 företag tar emot gödsel.

3.1.1.4 Ny 20 a § gällande dokumentationskrav för fosfortillförsel

Den föreslagna regleringen i ny 20 a § bedöms påverka jordbruksföretag som har åkermarksarealer inom nitratkänsligt område, brukar mer än 30 hektar åkermark och sprider gödselmedel. Totalt finns ca 11 700 företag med brukningscentrum eller arealer inom nitratkänsligt område och som brukar mer än 30 hektar åkermark[12]. Hur många av dessa som sprider gödselmedel är inte känt, men antas vara majoriteten.

3.1.1.5 Undantag i 20 och 20 a §§ från dokumentationskrav för fosfor- och kvävetillförsel

Undantaget från dokumentationskravet i 20 a § bedöms beröra jordbruksföretag som har åkermarksarealer inom nitratkänsligt område och brukar högst 30 hektar åkermark. Totalt finns omkring 19 700[13] sådana företag inom nitratkänsligt område. Hur många av dessa som sprider gödselmedel är inte känt, men antas vara majoriteten.

Undantaget från dokumentationskravet i 20 § bedöms beröra jordbruksföretag som har åkermarksarealer inom nitratkänsligt område och brukar högst tio hektar åkermark. Totalt finns omkring 11 500[14] sådana företag inom nitratkänsligt område. Hur många av dessa som sprider gödselmedel är inte känt, men antas vara majoriteten.

3.1.1.6 Ändringar i 30–33 §§ om krav på höst- och vinterbevuxen mark

Bestämmelserna om höst- och vinterbevuxen mark berör verksamheter som odlar mer än fem hektar åkermark. Totalt berörs ca 16 800 jordbrukare i Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands och Västra Götalands län och totalt ca 8 100 jordbrukare i Blekinge, Skåne och Hallands län.

Tabell 6 Jordbruksföretag som omfattas av bestämmelser om höst- och vinterbevuxen mark (2024)

Område	Hektar åkermark	Antal företag
	5,1 – 10,0	4 683

[10] Statistikutdrag från Jordbruksverkets statistikenhet 22 september 2024

[11] Rapport Växtnäringstillsyn på jordbruk 2024, Jordbruksverket.

[12] Statistikutdrag från lantbruksregistret 2025

[13] Statistikutdrag från lantbruksregistret 2025

[14] Statistikutdrag från lantbruksregistret 2025

Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands och Västra Götalands län	10,1 – 20,0	3 645
	20,1 – 30,0	1 747
	30,1 – 50,0	1 811
	50,1 – 100,0	2 195
	Mer än 100	2 705
	Totalt	16 786
Blekinge, Skåne och Hallands län	5,1 – 10,0	2 211
	10,1 – 20,0	1 686
	20,1 – 30,0	791
	30,1 – 50,0	886
	50,1 – 100,0	1 035
	Mer än 100	1 488
	Totalt	8 097

3.1.1.7 Uppdatering av schablonvärden för stallgödsel

Uppdatering av schablonvärden för stallgödselproduktion i bilaga 7 och fosforutsöndring i bilaga 8 bedöms främst kunna påverka jordbruksföretag med nötkreatur vilket är omkring 14 100 företag i hela Sverige. Justeringen av kväveutsöndringen i bilaga 9 kan påverka ca 17 200[15] jordbruksföretag inom nitratkänsliga områden med nöt, fjäderfä, gris eller får.

Kompletteringen av fosforinnehållet i stallgödsel i bilaga 10, bedöms påverka ca 11 700 företag som kommer omfattas av dokumentationskravet för fosfortillförsel.

3.1.2 Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader

Vid beräkning av jordbruksföretagens timkostnad har vi utgått från regelräknaren som finns på Tillväxtverkets webbsida. I regelräknaren har vi bland annat fört in uppgifter om månadslön hämtade från SCB. För jordbruksföretag finns det endast uppgifter om ett fåtal yrkestitlar. Vi har valt att använda uppgifter för yrkestiteln *Uppfödare och skötare av lantbrukets husdjur* där månadslönen uppgår till 28 400 kr med ett totalt lönepåslag på 84 procent. Detta ger en timkostnad på 327 kronor.

[15] Statistikutdrag från Jordbruksverkets statistikenhet 22 september 2024

3.1.2.1 Ändring i 1 §

Ändringen bedöms inte medföra ökad tidsåtgång eller ökade administrativa kostnader för företagen. Förtydligandet av definitionen underlättar snarare tillämpningen för berörda företag.

3.1.2.2 Ändring av 8 § och upphävande av 10 §

Ändringsförslaget bedöms inte medföra ökade administrativa kostnader eller ökad tidsåtgång för företagen. Förslaget genomförs som en förenklingsåtgärd och bedöms innebära en viss minskning av den administrativa bördan för de berörda företagen, denna minskning uppskattas till 10 minuters tidsbesparing i genomsnitt per företag. Genom att ta bort kravet på en separat beräkning av de egna djurens spridningsareal blir beräkningsunderlaget mer lätthanterligt. Förslaget innebär att regelverket renodlas, vilket gör det mer överskådligt och tidseffektivt att tillämpa. Om vi antar att 3 000 företag berörs och den genomsnittliga tidsåtgången är 10 minuter per år till en kostnad av 55,6 kr per företag och år, ger det en total årlig kostnadsbesparing om cirka 167 000 kronor (3 000 x 55,6).

3.1.2.3 Ändring av 13 och 14 §§

Ändringsförslaget bedöms inte medföra ökad tidsåtgång eller ökade administrativa kostnader för företagen sammantaget. För de företag som tidigare angett antal djur i stället för fosformängd kan ändringen innebära en viss ökad administrativ börda vid själva dokumentationstillfället. Det samma gäller angivandet mängd i kilogram och kontaktuppgifter utöver namn till leverantör. Dessa uppgifter är dock sådana som ändå behöver bli tydliga och finnas med som underlag och uppföljning av 22 kg-regeln i 8 § vid tillsyn. Den samlade administrativa bördan bedöms därför vara oförändrad.

3.1.2.4 Ny 20 a § gällande dokumentationskrav för fosfortillförsel

Den föreslagna nya bestämmelsen innebär att jordbruksföretag som omfattas av kravet behöver ta fram en växtodlingsplan eller motsvarande där det framgår hur mycket fosfor som planeras att tillföras.

Av de omkring 11 700 företag som omfattas av bestämmelsen bedömer vi att ca 7 600 (65 procent[16]) redan anlitar konsult för att ta fram en växtodlingsplan. För dessa företag bedöms den nya bestämmelsen inte medföra några extra kostnader, eftersom fosfordokumentationen normalt redan ingår i framtagandet av en växtodlingsplan och inte kräver ytterligare tidsåtgång.

Övriga cirka 4 100 företag (35 procent) behöver själva ta fram dokumentationen för planerad fosfortillförsel. Till sin hjälp har de bland annat *Rekommendationer för gödsling och kalkning*[17], Jordbruksverkets webbplats och schablonvärdena i bilaga 10. Tidsåtgången för att årligen ta fram en plan varierar beroende på företagets omfattning och komplexitet. Den

[16] Rapport Växtnäringstillsyn på jordbruk 2024, Jordbruksverket. I tillsynsprojektet angav 65% av jordbrukarna att de anlitade rådgivare för växtnäringsfrågor.

[17] Rekommendationer för gödsling och kalkning 2026, Jordbruksverket JO25:7

genomsnittliga tidsåtgången bedöms uppgå till 30 minuter per år till en kostnad av 163 kr per företag och år, vilket ger en total årlig kostnad om cirka 668 000 kronor (4 100 x 163).

För företag som inte tidigare upprättat en växtodlingsplan kan det tillkomma en engångskostnad för uppstart. Denna kostnad har inte kunnat uppskattas.

3.1.2.5 Undantag i 20 och 20 a §§ från dokumentationskrav för fosfor- och kvävetillförsel

För företag som brukar högst tio hektar åkermark innebär undantaget från 20 § en besparing av den tid som idag läggs på att upprätta och dokumentera beräkningar för kvävebehov. Undantaget från 20 a § innebär att inget nytt administrativt krav tillkommer för dessa företag gällande dokumentation av den planerade fosfortillförseln. Sammantaget bedöms undantagen minska den administrativa bördan för de minsta jordbruksföretagen.

Undantaget från 20 § ger administrativa lättnader för omkring 37 procent (cirka 11 500) av företagen med åkerareal inom nitratkänsligt område, samtidigt som dessa verksamheter endast brukar 3 procent (cirka 64 000 hektar) av arealen i området. Tidsåtgången för att årligen ta fram dokumentation om planerad kvävetillförsel varierar beroende på företagets omfattning och odlingen. Den genomsnittliga tidsåtgången bedöms uppgå till 30 minuter per år till en kostnad av 163 kr per företag och år. Detta ger teoretiskt en total årlig kostnadsbesparing om cirka 1 870 000 kronor (11 500 x 163).

3.1.2.6 Ändringar i 30–33 §§ om krav på höst- och vinterbevuxen mark

Ändringsförslaget bedöms inte öka tidsåtgången för företagen eller deras administrativa kostnader. Förslaget bedöms innebära en viss förenkling eftersom datum harmoniseras vilket minskar risken för missförstånd dessutom inkluderas bevuxen träda vilket ger större flexibilitet utan extra administration.

3.1.2.7 Uppdatering av schablonvärden för stallgödsel

Ändringsförslaget innebär att jordbruksföretag som har använt schablonvärdena i bilagorna 7–9 till föreskrifterna vid beräkning av gödsellagringsutrymme och behov av spridningsareal kan behöva göra om dessa beräkningar.

Totalt bedöms 23 800 företag beröras av förslaget, fördelat enligt följande:

- 17 200 verksamheter med nöt, gris, fjäderfä eller får inom nitratkänsligt område
- 6 600 företag med nötkreatur utanför nitratkänsligt område

Enligt 26 kap. 19 § miljöbalken[18] ska verksamheter med viss regelbundenhet se över att lagringskapaciteten och spridningsarealen räcker till. Jordbruksverket bedömer att en sådan översyn bör göras vart femte år, oavsett om verksamheten utgår från schablonvärden eller

[18] 26 kap. 19 § miljöbalken: *”Den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärder som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller påverka miljön ska fortlöpande planera och kontrollera verksamheten för att motverka eller förebygga sådana verkningar.*

gör egna beräkningar. En översyn innebär att en ny beräkning endast behöver göras om förutsättningarna har förändrats sedan den senaste beräkningen. Verksamheter som baserat sina beräkningar på schablonvärdena i bilagorna behöver dock göra en ny beräkning till följd av detta ändringsförslag.

För att underlätta arbetet tillhandahåller Jordbruksverket ett webbaserat beräkningsverktyg. Verktyget utgår från schablonvärdena i samtliga tre bilagor och ger resultat för stallgödselproduktion samt behov av spridningsareal utifrån fosfor- och kväveutsöndring.

Tidsåtgången för att uppdatera beräkningarna varierar beroende på verksamhetens omfattning och komplexitet. Jordbruksverket bedömer att merparten av företagen kan genomföra beräkningen på egen hand med hjälp av beräkningsverktyget, medan en mindre andel kan behöva anlita konsulthjälp.

Kostnaderna fördelas över en femårsperiod, i linje med den rekommenderade översynsfrekvensen.

	Andel av företag	**Antal företag**	**Tidsåtgång**	**Kostnad per timme**	**Total kostnad**	**Kostnad per år**
Konsulthjälp	10 %	2 380	1 timme	1 000 kr[19]	2 380 000 kr	476 000 kr
Eget arbete	90 %	21 420	1,5 timmar	327 kr	10 506 510 kr	2 101 302 kr
Totalt	**100 %**	**23 800**			**12 886 510 kr**	**2 577 302 kr**

Den sammantagna kostnaden för berörda jordbruksföretag bedöms uppgå till cirka 12,9 miljoner kronor totalt, eller cirka 2,6 miljoner kronor per år, varav den egna administrativa kostanden för berörda jordbruksföretag bedöms uppgå till ca 10,5 miljoner kronor totalt, eller ca 2,1 miljoner kronor per år

3.1.3 Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

3.1.3.1 Ändring i 1 §

Ändringen bedöms inte medföra några andra kostnader eller krav på förändringar i verksamheten för berörda företag.

3.1.3.2 Ändring av 8 § och upphävande av 10 §

Vår bedömning är att ändringen inte kommer medföra några andra kostnader eller krav på förändringar i verksamheten. Eftersom reglerna för tillförsel av fosfor förblir desamma som i nuvarande reglering, krävs inga investeringar i ny teknik, ändrade gödslingsstrategier eller anskaffning av ytterligare spridningsareal. Eftersom ändringen innebär en förenkling av

[19] Uppskattning baserad på konsultarvoden för växtodlingsrådgivare inom Greppa Näringen.

befintliga regler snarare än en ny eller skärpt reglering bedöms inte heller några övergångskostnader eller engångskostnader uppstå för de berörda företagen.

3.1.3.3 Ändring av 13 och 14 §§

Ändringen bedöms inte medföra några direkta investeringskostnader eller fysiska förändringar i verksamheten. Berörda jordbruksföretag behöver inte ändra sin djurhållning eller gödselhantering till följd av ändringen, utan främst endast justera hur gödselmängden redovisas i dokumentationen.

3.1.3.4 Ny 20 a § gällande dokumentationskrav för fosfortillförsel

Vår bedömning är att förslaget inte kommer medföra några andra kostnader eller förändringar för verksamheterna.

3.1.3.5 Undantag i 20 och 20 a §§ från dokumentationskrav för fosfor- och kvävetillförsel

Vår bedömning är att förslagen inte kommer medföra några andra kostnader eller förändringar för verksamheterna.

3.1.3.6 Ändringar i 30–33 §§ om krav på höst- och vinterbevuxen mark

Vår bedömning är att ändringen inte kommer medföra några andra kostnader eller förändringar för verksamheterna.

3.1.3.7 Uppdatering av schablonvärden för stallgödsel

Ändringen av schablonvärdena medför att beräknade gödselvolymer och beräknade fosforutsöndring från vissa djurkategorier kommer att öka eller minska jämfört med dagens schablonvärden. Beroende på det enskilda företagets djurhållning och sammansättning av olika djurkategorier, kan vissa verksamheter uppmärksammas på större behov av lagringskapacitet. Andra kommer uppmärksammas på större behov av spridningsareal om de utgår från schablonvärdena för djurens fosforutsöndring per djurplats. Sammantaget är det svårt att klargöra hur många verksamheter som berörs av ändringen på ett negativt sätt, det vill säga att de behöver vidta någon åtgärd för att uppfylla lagkraven om lagringsutrymme eller tillräcklig spridningsareal. De åtgärder som kan vara aktuella behöver inte betyda nybyggnation av lagringsutrymme eller införskaffande av mer spridningsarealer, utan kan exempelvis handla om att göra noggrannare platsspecifik beräkning av gödselproduktion eller fosforutsöndring, hyra lagringsutrymmen för stallgödsel, avyttra gödsel till granne/annan mottagare, separering av stallgödsel mellan fast och flytande fraktion i kombination med avyttring till annan mottagare.

Sammantaget leder ändringen till praktiska konsekvenser för vissa enskilda jordbruksföretag, men vi kan inte bedöma omfattningen eller kostnaden. I tabell 7 och 8 redovisas skillnader mellan nuvarande schablonvärden och nya för de djurslag som påverkas av ändringen.

Nedan anges exempel på två olika djurhållningar och effekten av schablonändringen

Exempel på extensiv gård: 50 dikor, behåller alla kvigor, säljer alla djurkalvar vid avvänjning. Vid användning av schablonvärden för beräkning av fosforutsöndringen så kommer denna verksamhet att gå från ett schablonmässigt behov av spridningsareal på 35,5 hektar till ett behov på 30,5 hektar med de nya schablonvärdena, eller 14 procent mindre arealbehov. Vid beräkning av stallgödselproduktion av djupströbädd utifrån schablonvärden så går behovet från 517 m^3 till 433 m^3 med de nya schablonvärdena, eller 16 procent mindre volym.

Exempel på intensiv gård: 100 st djurplatser för mjölkrastjurar, levererar 75 st per år. Vid användning av schablonvärden för beräkning av fosforutsöndringen så kommer denna verksamhet att gå från ett schablonmässigt behov av spridningsareal på 27,3 hektar till ett behov på 31,8 hektar, eller 17 procent större arealbehov. Vid beräkning av stallgödselproduktion av djupströgödsel utifrån schablonvärden så går behovet från 574 m^3 till 510 m^3 med de nya schablonvärdena, eller 11 procent mindre volym.

Tabell 7 Föreslagna djurslag och möjligt jämförbara djurslag för nuvarande tabeller med schablonvärden samt vilka skillnader som finns när det gäller gödselproduktion av flytgödsel och djupströgödsel.

Djurslag ändringsförslag	Jämförbart djurslag nu	Skillnad i förslag jämfört med nu	Skillnad i förslag jämfört med nu
		m^3 flytgödsel per år	m^3 djupströgödsel per år
Diko inkl kalv	Diko, totalt 12 mån	+0,7	-1,0
Mellankalv 2–8 mån, 2 omg/år	Saknas	Saknas	Saknas
Kviga mjölkras <1år (2–12mån), 1 omg/år	Kviga/stut <1år	-0,5	-3,6
Kviga mjölkras >1år (12–24 mån), 1 omg/år	Kviga/stut >1år	0,5	-5,7
Intensiv tjur mjölkras, 2–16 mån, 0,86 omg/år	Vallfodertjur, 1–16 mån	0,3	Saknas
Extensiv tjur mjölkras, 2–20 mån, 0,67 omg/år	Betestjur, 1–18 mån	-0,1	Saknas
Stut mjölkras, 2–24 mån, 0,55 omg/år	Kviga/stut >1år	±0	-6,0
Rekryteringskviga köttras 6–18 mån, 1,0 omg/år	Kviga/stut >1år	-1,0	-6,8

Slaktkviga lätt köttras 6–22 mån, 0,75 omg/år	Kviga/stut >1år	0,9	-5,3
Intensiv tjur lätt köttras, 6–13 mån, 1 omg/år	Gödtjur, 1–12 mån	-0,3	Saknas
Extensiv tjur lätt köttras 6–18 mån, 1 omg/år	Betestjur, 1–18 mån	1,5	Saknas
Stut lätt köttras, 6–22 mån, 0,75 omg/år	Kviga/stut >1år	3,1	-3,8
Slaktkviga tung köttras 6–18 mån, 1,0 omg/år	Kviga/stut >1år	1,9	-5,1
Intensiv tjur tung köttras, 6–13 mån, 1 omg/år	Gödtjur, 1–12 mån	0,7	Saknas
Extensiv tjur tung köttras 6–18 mån, 1 omg/år	Betestjur, 1–18 mån	2,8	Saknas
Stut tung köttras, 6–18 mån, 1,0 omg/år	Kviga/stut >1år	4,0	-3,9

Tabell 8 Föreslagna djurslag och möjligt jämförbara djurslag för nuvarande tabeller med schablonvärden samt vilka skillnader som finns när det gäller fosforutsöndring per djurplats och år.

Djurslag ändringsförslag	**Jämförbart djurslag nu**	**Skillnad i förslag jämfört med nu**
		Kg P per djurplats och år
Diko inkl kalv	Diko, totalt 12 mån	-3,4
Mellankalv 2–8 mån, 2 omg/år	Saknas	Saknas
Kviga mjölkras <1år (2-12mån), 1 omg/år	Kviga/stut <1år	0,8
Kviga mjölkras >1år (12–24 mån), 1 omg/år	Kviga/stut >1år	0,1
Intensiv tjur mjölkras, 2–16 mån, 0,86 omg/år	Tjur <1 år	2,0

Extensiv tjur mjölkras, 2–20 mån, 0,67 omg/år	Tjur <1 år	1,2
Stut mjölkras, 2–24 mån, 0,55 omg/år	Kviga/stut >1år	-0,9
Rekryteringskviga köttras 6–18 mån, 1,0 omg/år	Kviga/stut >1år	-1,0
Slaktkviga lätt köttras 6–22 mån, 0,75 omg/år	Kviga/stut >1år	-0,2
Intensiv tjur lätt köttras, 6–13 mån, 1 omg/år	Tjur <1år	0,1
Extensiv tjur lätt köttras 6–18 mån, 1 omg/år	Tjur <1år	2,7
Stut lätt köttras, 6–22 mån, 0,75 omg/år	Kviga/stut >1år	1,0
Slaktkviga tung köttras 6–18 mån, 1,0 omg/år	Kviga/stut >1år	0,4
Intensiv tjur tung köttras, 6–13 mån, 1 omg/år	Tjur <1år	1,0
Extensiv tjur tung köttras 6–18 mån, 1 omg/år	Tjur <1år	2,5
Stut tung köttras, 6–18 mån, 1,0 omg/år	Kviga/stut >1år	1,5

3.1.4 Redogörelse för vilka åtgärder som har vidtagits för att förslaget inte ska medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som bedöms vara nödvändigt för att uppnå dess syfte

3.1.4.1 Ändring i 1 §

Förtydligandet är begränsat till vad som bedömts nödvändigt för att undanröja oklarheten kring förhållandet mellan begreppen mellangrödor och fånggrödor. Inga ytterligare begränsningar eller krav införs för berörda företag.

3.1.4.2 Ändring av 8 § och upphävande av 10 §

Förslaget har tagits fram med fokus på att förenkla nuvarande bestämmelser genom att ta bort beräkningssteg som bedömts som onödigt komplicerade. Genom att behålla undantaget för små företag som enbart sprider egen stallgödsel begränsas regleringen till de fall där tillförsel av mottagen gödsel kan leda till en ökad total fosfortillförsel och därmed en ökad risk för näringsläckage. Ändringen minskar den administrativa bördan för berörda jordbruksföretag, samtidigt som grundkraven för tillförsel av fosfor kvarstår oförändrade.

3.1.4.3 Ändring av 13 och 14 §§

Förslaget har tagits fram med fokus på att förenkla nuvarande bestämmelser utan att införa några nya krav för berörda företag. Även om ändringen innebär att djurslag och antal djur inte längre kan anges som alternativ till fosformängd, behöver företagen redan idag känna till fosformängden för den gödsel de lämnar bort eller tar emot, eftersom fosformängden används som underlag för beräkning av spridningsareal enligt 8 §. Det samma gäller i princip mängd i kilogram och kontaktuppgifter till den som levererar.

3.1.4.4 Ny 20 a § gällande dokumentationskrav för fosfortillförsel

Förslaget har tagits fram med fokus på att uppfylla regeringsuppdraget och främja miljönyttan samtidigt som den administrativa bördan och kostnaderna för jordbruksföretagen hålls så låga som möjligt.

3.1.4.5 Undantag i 20 och 20 a §§ från dokumentationskrav för fosfor- och kvävetillförsel

För att säkerställa att kraven på dokumentation av fosfortillförsel i 20 a § inte blir mer långtgående än nödvändigt införs ett undantag för företag med högst 30 hektar åkermark. Vår bedömning är att miljörisken vid fosfortillförsel på dessa små arealer är begränsad och att kravet på formell växtodlingsplanering för företag med små arealer skulle medföra en administrativ börda som inte står i proportion till miljönyttan.

Vi inför även ett undantag från dokumentation av det beräknade kvävebehovet i 20 §. Undantaget gäller för företag med högst tio hektar åkermark eftersom vi bedömer att miljörisken för onödigt höga kvävegivor och därmed risk för näringsläckage på dessa företags arealer är begränsad, och att den administrativa bördan inte står i proportion till miljönyttan.

3.1.4.6 Ändringar i 30–33 §§ om krav på höst- och vinterbevuxen mark

Förslaget har tagits fram med fokus på att förenkla nuvarande bestämmelser och samtidigt behålla en likvärdig miljönytta. Genom att harmonisera datum och definitioner med grundvillkoren för marktäckning minskas en onödig administrativ börda. Inga krav på tekniska investeringar eller förändrade driftsmetoder införs, vilket säkerställer att regleringen inte blir mer betungande än vad som krävs för att uppfylla nitratdirektivets mål.

3.1.4.7 Uppdatering av schablonvärden för stallgödsel

Förslaget innebär att endast de värden med tydlig avvikelse har reviderats.

3.1.5 Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

I detta avsnitt tar vi upp de ändringar som vi ser kan påverka konkurrensförhållandena i Sverige. Ändringar som inte omnämns i denna del bedömer vi inte påverka konkurrensförhållandena.

När det gäller ändringarna i 8 och 10 §§ bedöms de bidra till mer enhetliga konkurrensförhållanden. Genom att införa samma beräkningsmodell för alla företag, oavsett storlek, skapas mer likvärdiga villkor och en mer förutsägbar tillsyn.

Dokumentationskravet för fosforgödsling omfattar endast verksamheter inom nitratkänsliga områden. Detta skapar en viss skillnad i administrativa förutsättningar jämfört med företag utanför dessa områden och mellan företag som brukar mer eller mindre än 30 hektar åkermark. Den ekonomiska merkostnaden bedöms dock vara marginell (ca 163 kr per företag och år), varför påverkan på konkurrensförhållandena bedöms som begränsad. Eftersom dokumentationskravet gäller lika för alla inom nitratkänsligt område, uppstår inga nya konkurrensskillnader inom gruppen.

Ändringarna kring schablonvärden kan påverka konkurrensförhållandena för företag som inte har några marginaler när det gäller kapaciteten för stallgödsel eller spridningsarealer och befinner sig i djurtäta områden. Större företag kan i vissa fall ha bättre förutsättningar att hantera dessa eventuella merkostnader genom stordriftsfördelar. Den exakta omfattningen av påverkan på företagens konkurrenskraft är svår att precisera i detalj, då effekterna varierar kraftigt beroende på geografiskt läge, djurslag, djurtäthet och individuella förutsättningar. Sammantaget bedöms påverkan på konkurrensförhållanden vara begränsad eftersom ändringarna inte förändrar de materiella kraven utan enbart preciserar de värden som ligger till grund för beräkningarna.

3.1.6 Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

Ändringarna bedöms inte påverka företagen i några andra avseenden.

3.2 Rådgivningsföretag

Med rådgivningsföretag avses i detta avsnitt företag och organisationer som erbjuder rådgivningstjänster till jordbruksföretag avseende exempelvis växtodlingsplanering och gödslingsrådgivning. Det rör sig om en heterogen grupp av aktörer av varierande storlek, från fristående rådgivningsföretag till organisationer som hushållningssällskap. Antalet aktörer som berörs av de föreslagna ändringarna är inte känt.

Primärt berörs rådgivarna inte direkt utan de behandlas i konsekvensutredningen eftersom det finns en indirekt påverkan, då de i sin yrkesutövning behöver känna till och tillämpa de nya reglerna när de bistår jordbruksföretagen.

Förtydligandet av definitionen av fånggrödor i 1 §, ändringen av 13 och 14 §§, undantagen från dokumentationskraven i 20 och 20 a §§ bedöms inte medföra några konsekvenser av betydelse för rådgivningsföretag utöver vad som normalt ingår i att hålla sig uppdaterad om gällande regelverk.

Ändringen av 8 § och upphävandet av 10 § bedöms påverka rådgivningsföretag indirekt. Förslaget bedöms även ha en positiv inverkan på de rådgivningsföretag som jordbrukare anlitar. En förenklad beräkningsmetod gör det lättare för rådgivare att bistå sina kunder med korrekta underlag, vilket kan minska tidsåtgången vid upprättande av gödslingsplaner och dokumentation. Rådgivningsföretag kan behöva uppdatera beräkningsmodeller och rådgivningsmaterial. Eftersom ändringen innebär en förenkling bedöms detta engångsarbete vara av mycket begränsad omfattning.

Det nya dokumentationskravet i 20 a § bedöms påverka rådgivningsföretag indirekt, eftersom cirka 7 600 jordbruksföretag (65 procent[20]) som kommer omfattas av kravet bedöms anlita rådgivare för bedömning av fosfortillförseln. Rådgivare som anlitas av jordbruksföretag som omfattas av det nya dokumentationskravet kan behöva läsa in sig på den nya regleringen och anpassa sitt rådgivningsunderlag därefter. Vår bedömning är att de flesta rådgivare redan idag inkluderar planering av fosfortillförsel i de växtodlingsplaner de tar fram åt sina kunder, varför ändringen inte bedöms medföra några större kostnader.

Undantaget från dokumentationskravet i 20 § innebär att jordbruksföretag inom känsliga områden som brukar högst tio hektar åkermark inte längre behöver upprätta dokumentation och beräkning för kvävetillförsel. Detta kan medföra en viss minskning av efterfrågan på rådgivningstjänster för dessa företag. Undantaget från det nya dokumentationskravet i 20 a § innebär inte att någon ny efterfrågan på rådgivning för fosfordokumentation förväntas uppstå. Eftersom ett undantag införts för företag med högst 30 hektar åkermark är det inte lika många mindre företag som träffas av regleringen i 20 a § och som behöver anlita rådgivare.

Ändringarna i kraven om höst- och vinterbevuxen mark innebär en förenkling för rådgivningsföretagen då de får ett mer enhetligt och logiskt regelverk att förhålla sig till i sin rådgivning. Genom att datum och definitioner (som bevuxen träda) nu harmoniseras mer med grundvillkoren för marktäckning, minskar risken för felaktig rådgivning och administrativa dubbelarbeten. Inga ökade kostnader för rådgivningsbranschen har identifierats.

Ändringsförslaget i kraven om höst- och vinterbevuxen mark bedöms inte medföra någon ökad tidsåtgång eller högre administrativa kostnader. Tvärtom innebär mer enhetliga datum

[20] Rapport Växtnäringstillsyn på jordbruk 2024, Jordbruksverket. I tillsynsprojektet angav 65 % av jordbrukarna att de anlitar rådgivare för växtnäringsfrågor.

och definitioner att rådgivningen förenklas, då risken för motstridiga uppgifter mellan olika regelverk minskar. Inga andra kostnader eller krav på förändringar i verksamheten har identifierats. Rådgivarna behöver endast uppdatera sitt informationsmaterial och sina interna rutiner enligt de nya datumen, vilket sker inom ramen för deras ordinarie verksamhetsutveckling.

Uppdateringen av schablonvärden för stallgödsel medför ett behov av kompetensutveckling samt en förväntad ökning av förfrågningar från jordbrukare som behöver stöd med omräkning av sin lagrings- och spridningskapacitet.

Inga andra kostnader eller verksamhetsförändringar bedöms uppstå för rådgivningsföretagen till följd av ändringen.

Eftersom påverkan på rådgivningsföretagen är indirekt och av begränsad omfattning har inga särskilda åtgärder bedömts nödvändiga för att begränsa kostnader eller restriktioner för denna grupp.

Förslagen bedöms inte påverka konkurrensförhållandena för rådgivningsföretagen. Eftersom t.ex. samma förenklade beräkningsmodell i 8 § kommer att gälla för alla berörda jordbruksföretag påverkas inte efterfrågan på rådgivningstjänster på ett sätt som missgynnar någon aktör.

4 Staten och kommuner

4.1 Beskrivning av vilka som berörs av regleringen och hur många de är

I detta avsnitt redovisas stat och kommun tillsammans, då de delar ansvaret för tillsyn genom länsstyrelserna och kommunala nämnder. Avsnittet omfattar även Jordbruksverket i egenskap av berörd myndighet.

4.1.1 Ändring i 1 §

Ändringen berör de 21 länsstyrelserna och landets 290 kommuner i deras egenskap av tillsynsmyndigheter samt Jordbruksverket i egenskap av regelgivare och i sitt arbete med vägledning och information till berörda aktörer.

4.1.2 Ändring av 8 § och upphävande av 10 §

Ändringen berör de 21 länsstyrelserna och landets 290 kommuner som bedriver tillsyn över jordbruksföretag som omfattas av den föreslagna ändringen. Jordbruksverket berörs av förslaget av regelgivare och i sitt arbete med vägledning och information till berörda aktörer.

4.1.3 Ändring av 13 och 14 §§

Ändringen av 13 och 14 §§ berör samtliga 21 länsstyrelser och 290 kommuner som bedriver tillsyn över de företag som omfattas av den föreslagna ändringen. Jordbruksverket berörs av

förslaget i egenskap av regelgivare och i sitt arbete med vägledning och information till berörda aktörer.

4.1.4 Ny 20 a § gällande dokumentationskrav för fosfortillförsel

Förslaget berör de 15 länsstyrelser och 173 kommuner som bedriver tillsyn inom nitratkänsliga områden över jordbruksföretag som sprider gödsel med fosfor på åkermark. Jordbruksverket berörs av förslaget i egenskap av regelgivare och i sitt arbete med vägledning och information till berörda aktörer.

4.1.5 Undantag i 20 § och 20 a § från dokumentationskrav för fosfor- och kvävetillförsel

Förslaget berör de 15 länsstyrelser och 173 kommuner som bedriver tillsyn inom nitratkänsliga områden över jordbruksföretag som sprider gödsel med fosfor på åkermark. Jordbruksverket berörs av förslaget i egenskap av regelgivare och i sitt arbete med vägledning och information till berörda aktörer.

4.1.6 Ändringar i 30–33 §§ om krav på höst- och vinterbevuxen mark

Ändringsförslaget berör länsstyrelserna i Blekinge, Skåne, Halland, Östergötland, Jönköping, Kronoberg, Kalmar, Gotland och Västra Götaland och de 140 kommuner som finns i dessa län och bedriver tillsyn över jordbruksföretag som har krav på höst- och vinterbevuxen mark. Jordbruksverket berörs av förslaget i egenskap av regelgivare och i sitt arbete med vägledning och information till berörda aktörer.

4.1.7 Uppdatering av schablonvärden för stallgödsel

Ändringsförslaget berör de 21 länsstyrelser och 290 kommuner som bedriver tillsyn över jordbruksföretag som har krav på lagringskapacitet för stallgödsel och krav på spridningsarealer för stallgödsel. Jordbruksverket berörs av ändringen i egenskap av regelgivare och i sitt arbete med vägledning och information till berörda aktörer.

4.2 Beskrivning och beräkning av förslagets kostnader och intäkter

4.2.1 Ändring i 1 §

Ändringen bedöms inte medföra ökade kostnader för tillsynsmyndigheterna eller Jordbruksverket. Förtydligandet av definitionen underlättar snarare tillsynsarbetet genom att oklarheten kring förhållandet mellan begreppen mellangrödor och fånggrödor undanröjs.

4.2.2 Ändring av 8 § och upphävande av 10 §

Ändringsförslaget bedöms inte påverka tidsåtgången negativt för tillsynsmyndigheterna eller deras administrativa kostnader. Genom att företagen inte längre behöver göra en separat beräkning av de egna djurens spridningsareal förenklas beräkningsunderlaget även för

tillsynsmyndigheterna vid uppföljning av regelefterlevnad. Att regelverket renodlas innebär att det blir mer överskådligt och tidseffektivt att bedriva tillsyn.

Eftersom de berörda företagen redan omfattas av tillsyn innebär förslaget inget utökat tillsynsområde eller ökad tillsynsfrekvens. Vi bedömer inte att tillsynsbesökens omfattning behöver förändras i jämförelse med nuläget och därmed har det ingen negativ inverkan på kostnaderna för tillsynsmyndigheterna. Uppgifter om antal tillsynsbesök på jordbruksföretag samlas inte in av Jordbruksverket.

För Jordbruksverket medför förslagen varken ökade kostnader eller intäkter. De förändringar som krävs i verksamheten, exempelvis uppdatering av vägledning och informationsinsatser, ingår redan i Jordbruksverkets uppdrag och bedöms rymmas inom befintliga resurser.

4.2.3 Föreslagen ändring av 13 och 14 §§

Ändringsförslaget bedöms inte påverka tidsåtgången negativt för tillsynsmyndigheterna eller deras administrativa kostnader. Eftersom 13 och 14 §§ ändras från löpande text till punktlista blir de mer överskådliga och lättare för tillsynsmyndigheten att följa upp att samtliga punkter finns med i företagens dokumentation. Detta bidrar till en snabbare granskning, minskad tidsåtgång och ökad precision vid tillsynsbesöken.

Eftersom tillsyn redan sker av de företag som omfattas av föreskrifterna innebär förslaget inget utökat tillsynsområde eller ökad tillsynsfrekvens. Tillsynsbesökens omfattning bedöms inte behöva förändras i jämförelse med nuläget, vilket inte innebär någon negativ påverkan på kostnaderna för tillsynsmyndigheterna.

För Jordbruksverket medför förslagen varken ökade kostnader eller intäkter. De förändringar som krävs i verksamheten, exempelvis uppdatering av vägledning och informationsinsatser, ingår redan i Jordbruksverkets uppdrag och bedöms rymmas inom befintliga resurser.

4.2.4 Ny 20 a § gällande dokumentationskrav för fosfortillförsel

Det nya dokumentationskravet kan öka tidsåtgången något för tillsynsmyndigheterna. Tillsynsmyndigheterna har dock redan idag behövt följa upp att fosforgränsen i 8 § inte överskrids, varför det nya dokumentationskravet bedöms underlätta snarare än försvåra tillsynsarbetet. Den ökade tidsåtgången bedöms därför inte medföra någon mätbart ökad kostnad för tillsynsmyndigheterna.

Jordbruksverkets tidsåtgång när det gäller tillsynsvägledning kan öka, men den specifika kostnaden för denna ökade tidsåtgång har inte kunnat beräknas.

4.2.5 Undantag i 20 § och 20 a § från dokumentationskrav för fosfor- och kvävetillförsel

Undantaget från dokumentationskravet i 20 § kan minska tidsåtgången för tillsynsmyndigheterna något, då jordbruksföretag som brukar högst tio hektar åkermark inom känsliga områden inte behöver kontrolleras på denna punkt. Samtidigt behöver

tillsynsmyndigheterna hålla reda på vilka företag som omfattas av dokumentationskraven och vilka som undantas, vilket kan motverka denna minskning.

Jordbruksverkets tidsåtgång när det gäller tillsynsvägledningen kan också minska något, men den specifika kostnadsbesparingen har inte kunnat beräknas.

4.2.6 Ändringar i 30–33 §§ om krav på höst- och vinterbevuxen mark

Ändringsförslagen bedöms inte öka tidsåtgången för tillsynsmyndigheterna eller deras administrativa kostnader.

Ändringsförslaget bedöms inte medföra några ökade kostnader eller intäkter för staten eller kommunerna. För Jordbruksverket ryms uppdatering av informationsmaterial och beräkningsverktyg inom ramen för ordinarie verksamhet. För tillsynsmyndigheterna medför förslaget inga nya kostnader då tillsyn redan bedrivs idag.

Jordbruksverkets kostnader bedöms inte öka av förslagen.

4.2.7 Uppdatering av schablonvärden för stallgödsel

Ändringsförslagen bedöms inte öka tidsåtgången för tillsynsmyndigheten eller deras administrativa kostnader.

Jordbruksverkets kostnader bedöms inte öka av förslagen.

4.3 Beskrivning och, om möjligt, en beräkning av andra relevanta konsekvenser

Ingen av de föreslagna ändringarna bedöms medföra några andra relevanta konsekvenser för Jordbruksverket, länsstyrelserna eller kommunerna. Den huvudsakliga konsekvensen är en förenkling av tillsynsarbetet.

4.4 Redogörelse för vilka åtgärder som har vidtagits för att förslaget inte ska medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som bedöms vara nödvändigt för att uppnå dess syfte

4.4.1 Ändring i 1 §

Förtydligandet är begränsat till vad som bedömts nödvändigt för att undanröja oklarheten kring förhållandet mellan begreppen mellangrödor och fånggrödor. Några särskilda åtgärder för att begränsa kostnader eller restriktioner för tillsynsmyndigheterna har därför inte bedömts nödvändiga.

4.4.2 Ändring av 8 § och upphävande av10 §

Förslaget har tagits fram med fokus på att förenkla nuvarande bestämmelse och ta bort beräkningssteg som bedömts som onödigt komplicerade. Eftersom ändringen innebär en

förenkling snarare än en utökning av regleringen medför den inga ökade krav på tillsynsmyndigheterna. Tvärtom bedöms det förenklade beräkningssteget underlätta tillsynsarbetet för länsstyrelserna och kommunerna. Några särskilda åtgärder för att begränsa kostnader eller restriktioner för tillsynsmyndigheterna har därför inte bedömts nödvändiga.

4.4.3 Ändring av 13 och 14 §§

Förslaget har tagits fram med fokus på att förenkla nuvarande bestämmelser utan att införa några nya krav för tillsynsmyndigheterna. Ändringen bedöms inte medföra några kostnader för tillsynsmyndigheterna. Tvärtom har åtgärder vidtagits för att säkerställa att reglerna blir lättare att följa och kontrollera genom att öka tydligheten och därmed förståelsen för hur bestämmelserna ska tillämpas. Jordbruksverket kommer att ta fram tillsynsvägledning till länsstyrelserna och kommunerna avseende de ändrade reglerna.

4.4.4 Ny 20 a § gällande dokumentationskrav för fosfortillförsel

Eftersom förslaget inte bedöms medföra några mätbart ökade kostnader för Jordbruksverket, länsstyrelserna eller kommunerna har inga särskilda åtgärder bedömts nödvändiga.

4.4.5 Undantag i 20 § och 20 a § från dokumentationskrav för fosfor- och kvävetillförsel

Eftersom förslaget inte bedöms medföra några mätbart ökade kostnader för Jordbruksverket, länsstyrelserna eller kommunerna har inga särskilda åtgärder bedömts nödvändiga.

4.4.6 Ändringar i 30–33 §§ om krav på höst- och vinterbevuxen mark

Förslaget har tagits fram med fokus på att minska skillnader mellan snarlika bestämmelser som införts för att följa EU-bestämmelser och därmed förenkla efterlevnaden.

Förslaget har utformats för att minimera administrationen genom att likrikta föreskrifterna med grundvillkoren för marktäckning.

Genom att harmonisera datum och inkludera bevuxen träda som godkänd markkategori blir reglerna tydligare och mer logiska för tillsynsmyndigheterna. Detta minskar risken för tolkningsfel och ökar rättssäkerheten i myndighetsutövningen.

4.4.7 Uppdatering av schablonvärden för stallgödsel

Förslagen har tagits fram för att spegla realistiska förhållanden och därmed bidra till en rätt nivå på bestämmelserna om lagringskapacitet för stallgödsel och bestämmelser om tillräcklig spridningsareal i förhållande till fosforutsöndringen från djuren.

4.5 Inskränker förslaget den kommunala självstyrelsen?

☒Nej

4.6 Innebär förslaget förändringar av kommunala befogenheter eller skyldigheter, respektive grunderna för kommunernas organisation eller verksamhetsformer?

☒Nej

5 Samråd

5.1 Beskrivning av tidigt samråd

Något tidigt samråd om förslaget till ändring av föreskrifterna har inte genomförts. Mot bakgrund av syftet med huvuddelen av ändringarna har behovet av ett tidigt samråd bedömts vara begränsat. Det har inte genomförts något tidigt samråd om förslag till ändring av föreskrifterna. Berörda aktörer ges i stället möjlighet att yttra sig inom ramen för det obligatoriska samrådet och det ordinarie remissförfarandet.

6 Ikraftträdande och utvärdering

6.1 Bedömning av om särskild hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Ikraftträdandet föreslås till den 1 januari 2027. Årsskiftet är en lämplig tidpunkt för ikraftträdande för att underlätta den administrativa och ekonomiska omställningen. Framförhållningen är tillräcklig för att företagen ska kunna göra nödvändiga anpassningar som krävs för deras verksamhet när det gäller fosforkrav och justeringar av schablonvärden. Det kommer att behövas informationsinsatser under 2026, efter att beslut om föreskrifterna fattats, för att klargöra ändringarna för jordbrukare, rådgivare och tillsynsmyndigheter.

6.2 Beskrivning av hur och när konsekvenserna av förslaget kan utvärderas

Vi kommer att följa den rutin för utvärdering av konsekvenserna av föreskrifterna som finns på växt- och kontrollavdelningen på Jordbruksverket. Rutinen innebär att vi kontinuerligt samlar in synpunkter som kommer från de berörda och internt från Jordbruksverket. Inkomna synpunkter utvärderas och vid behov ändras föreskrifterna.

I enlighet med Sveriges genomförande av nitratdirektivet ska en översyn av åtgärdsprogrammet göras vart fjärde år. Dessa föreskrifter är en del av Sveriges åtgärdsprogram och ingår i översynen. Nästa översyn är 2028 och därefter 2032.

Bilaga 1. Särskild konsekvensanalys - administrativa bördor för företagen

Föreskriftens namn: Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring

Ange paragraf med ny eller ändrad administrativ börda	**Ange typ av administrativ börda**	**Ange den legala grunden för den administrativa bördan (ange författning, direktiv eller beslut samt tillämplig artikel/paragraf)**	**1. Ange om den legala grunden för den administrativa bördan innehåller ett tolkningsutrymme som medger alternativa lösningar och om så är fallet på vilket sätt.** **2. Ange också om den administrativa bördan går utöver vad den legala grunden kräver.**	**Ange typ av företag som berörs av den administrativa bördan**	**Ange bedömd tidsåtgång för den administrativa bördan per företag och år**	**Ange hur många företag som berörs av den administrativa bördan**	**Ange den samlade kostnaden för den administrativa bördan för företagen per år**
8 §	Förenklad beräkning av undantag för jordbruksföretag med högst tio djurenheter	10 § förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket.	1. Ja tolkningsutrymme finns. Det går att formulera om undantaget i 10 § SJVFS 2004:62, men det ändrar inte den administrativa bördan. 2. Nej	Jordbruksföretag med högst tio djurenheter som tar emot stallgödsel eller andra organiska gödselmedel	Vi antar tio minuters tidsbesparing	Ett antagande är att 3 000 jordbruksföretag med högst tio djurenheter tar emot stallgödsel eller andra organiska gödselmedel.	-167 000 kr
13–14 §§	Företagen måste ange gödselns totalfosforinnehåll i stället för antal djur och djurslag vid dokumentation av mottagen och bortförd stallgödsel.	10 § förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket.	1. Ja tolkningsutrymme finns. Det går att hantera problemet genom vägledning eller allmänna råd, men missvisande alternativ och otydlighet skulle kvarstå i bestämmelserna. 2. Nej	Jordbruksföretag som för bort stallgödsel eller för in stallgödsel och andra organiska gödselmedel	Den samlade administrativa bördan bedöms vara oförändrad.	29 800 företag med djur 26 000 företag utan djur Totalt: 55 800 företag Vi antar att 14 % av företag med djur för bort gödsel och vi antar att 30 % av företag utan djur tar emot gödsel. 4200 lämnar ifrån sig gödsel och 7800 tar emot gödsel.	0 kr

Ange paragraf med ny eller ändrad administrativ börda	**Ange typ av administrativ börda**	**Ange den legala grunden för den administrativa bördan (ange författning, direktiv eller beslut samt tillämplig artikel/paragraf)**	**1. Ange om den legala grunden för den administrativa bördan innehåller ett tolkningsutrymme som medger alternativa lösningar och om så är fallet på vilket sätt.** **2. Ange också om den administrativa bördan går utöver vad den legala grunden kräver.**	**Ange typ av företag som berörs av den administrativa bördan**	**Ange bedömd tidsåtgång för den administrativa bördan per företag och år**	**Ange hur många företag som berörs av den administrativa bördan**	**Ange den samlade kostnaden för den administrativa bördan för företagen per år**
20 §	Undantag för småföretag gällande dokumentation av grödans kvävebehov	10 § förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket.	1. Ja tolkningsutrymme finns. Det skulle gå att undanta jordbruk utifrån en annan gräns för brukad areal, men vi bedömer att förslaget är en lämplig avvägning mellan miljönytta och administrativ börda. 2. Nej	Jordbruksföretag inom känsliga områden som brukar upp till tio hektar åkermark.	30 minuter tidsbesparing	11 500 företag undantas från kravet.	-1 870 000 kr
20 a §	Dokumentera den planerade tillförseln av fosfor via gödselmedel i en växtodlingsplan eller motsvarande, samt undantag från dokumentations-krav för småföretag.	10 § förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket.	1. Ja tolkningsutrymme finns. Det går att reglera hur den planerade tillförseln ska beräknas och kräva markkartering som underlag, men vi bedömer inte att miljönyttan överväger den administrativa kostnaden. 2. Nej	Jordbruksföretag inom känsliga områden som brukar mer än 30 hektar åkermark. Jordbruksföretag inom känsliga områden som brukar upp till 30 hektar åkermark är undantagna från kravet.	30 minuter för de företag som tar fram dokumentationen på egen hand. (35 % av berörda jordbruksföretag) Vi bedömer att den administrativa bördan blir oförändrad för företag som anlitar konsulter för att ta fram växtodlingsplaner (65 % av jordbrukarna)	4 100 företag	+ 668 000 kr

Ange paragraf med ny eller ändrad administrativ börda	Ange typ av administrativ börda	Ange den legala grunden för den administrativa bördan (ange författning, direktiv eller beslut samt tillämplig artikel/paragraf)	1. Ange om den legala grunden för den administrativa bördan innehåller ett tolkningsutrymme som medger alternativa lösningar och om så är fallet på vilket sätt. 2. Ange också om den administrativa bördan går utöver vad den legala grunden kräver.	Ange typ av företag som berörs av den administrativa bördan	Ange bedömd tidsåtgång för den administrativa bördan per företag och år	Ange hur många företag som berörs av den administrativa bördan	Ange den samlade kostnaden för den administrativa bördan för företagen per år
Bilaga 7 - 9	Beräkning av lagringskapacitet och Spridningsareal där hänsyn tas till fosforutsöndring. Inom känsliga områden ska beräkning även ta hänsyn till kväveutsöndring.	Allmänna råd till 6 § förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket samt 4 a § Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring. Allmänna råd till 8 § Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring. Allmänna råd till 19 a § Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring.	1. Ja, tolkningsutrymme finns. Det skulle gå att helt ta bort schablonvärdena, men det skulle försvåra för både jordbrukare och tillsynsmyndigheter. 2. Nej	Jordbruksföretag med nötkreatur i hela Sverige samt jordbruksföretag inom nitratkänsliga områden med djurhållning av nöt, fjäderfä, gris eller får.	18 minuter/egen arbetstid (90 % av jordbrukarna) Vi bedömer att övriga 10 % av jordbruksföretagen anlitar konsulter för att ta fram beräkningen.	21 420 företag	+2 100 000 kr

Summa administrativ kostnad per år	731 000 kr

Samlad kostnad för upphävda administrativa bördor

Ange samlad kostnad för administrativa bördor som upphävs på grund av föreskriften eller det allmänna rådet.

Jämfört med tidigare uppgifter kommer den administrativa bördan att

☐ Minska med kronor per år

☐ Vara oförändrad

☒ Öka med 731 000 kronor per år